

ב"ה

תשורה

לכבוד

יום הבהיר

ר"ח כסלו

• כ"ה שנה •

מזכרת מה"סעודת הודאה"
בישיבת ליובאוויטש מנשסתר

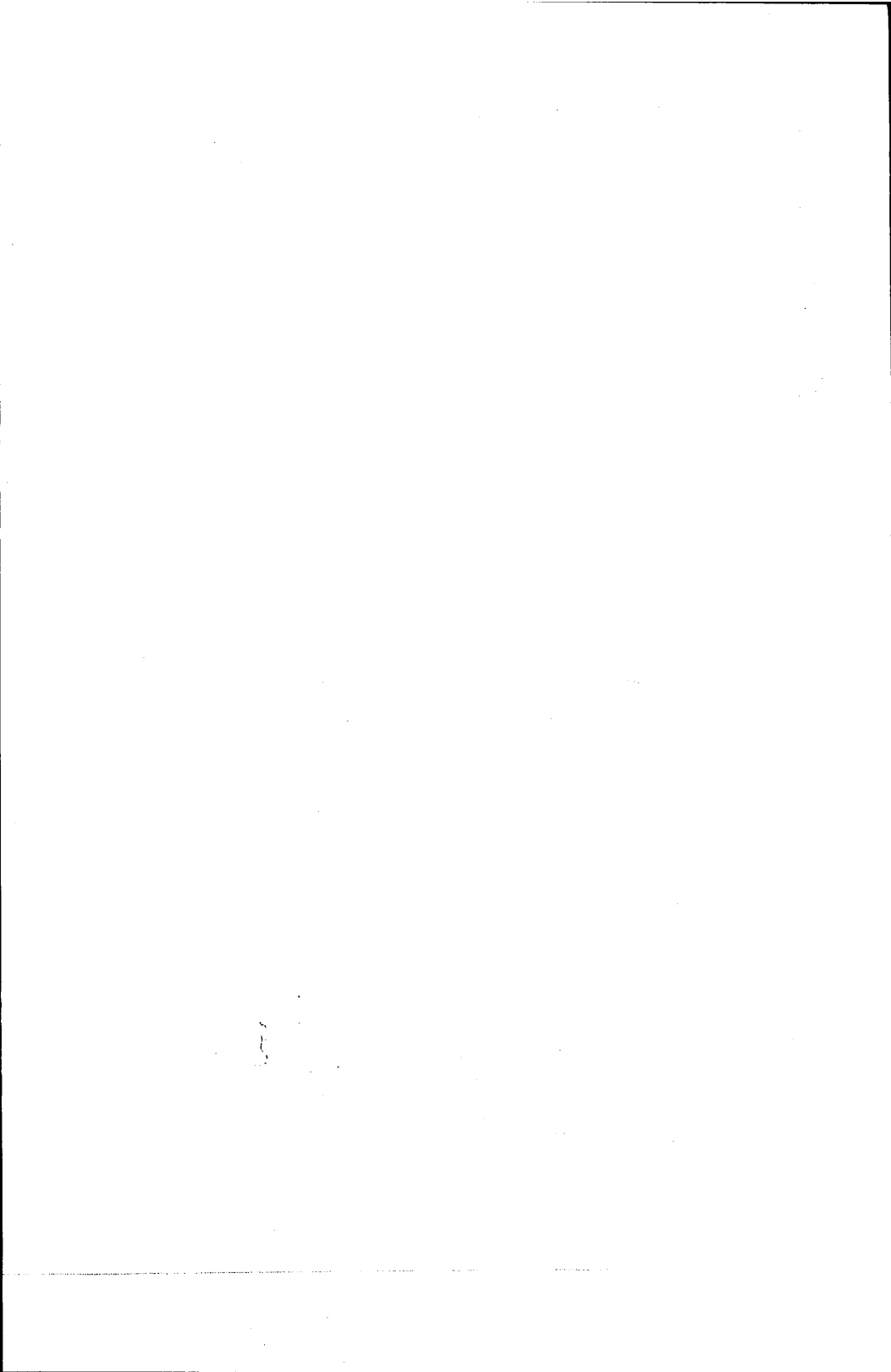

יוצא לאור על ידי

"התלמידים השלוחים"

מאה שנה לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

ר"ח כסלו - שנת חמשת אלפים שבע מאות וששים ושלוש לבריאה

פתח דבר

לקראת חודש הגאולה חודש כסלו הבעל"ט, חודש החסידי, מתחיל מכ"ה מרחשון היום בו "דין צ"ח" בשנת תשמ"ה, כ"ו מרחשון היום בו פסקו שהספרים חייבים לחזור למקומם האמיתי בתוך כמה ימים, כ"ה שנה ליום הבהיר ר"ח כסלו בו יצא הרבי מ-770 לראשונה ע"מ לילך לביתו הק', יום הבהיר ב' כסלו היום בו חזרו הספרים למקומם האמיתי בשנת תשמ"ה, יום הבהיר ג' כסלו היום בו בא הרבי בקשרי התנאים עם הרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא ע"ה בשנת תרפ"ט, ט' כסלו יום זולדת ויום ההילולא של אדמו"ר האמצעי, י' כסלו יום גאולת אדמו"ר האמצעי ממאסרו, י"ג כסלו יום בו פסקו הבית המשפט הפדרלי אשר המלך אינו מעיד ולא מעדיין אותו (בענין הספרים) בשנת תשמ"ז, י"ד כסלו יום בו התקיימה חתונת הרבי עם הרבנית חי' מושקא ע"ה בתרפ"ט, י"ט כסלו חג הגאולה של אדמו"ר הזקן, ויום ההילולא של כ"ק המגיד ממעזריטש, וז' החנוכה, ג' דחנוכה גאולת אדמו"ר הזקן ממאסרי השני,

וגו בזה להגיש לפני תלמידי ישיבתנו - ישיבת ליובאוויטש מנשסתר - וידידי הישיבה וידיחי תשורה מיזחדת זו הכוללת:

(יומנים משנים שעברו והם בעיקר מהשבוע בה חל ר"ח כסלו והוא מכ"ו מרחשון עד יום הבהיר ר"ח כסלו.

(מגילת ר"ח כסלו - והוא כל הקורות לפני כ"ה שנה - בתשל"ח - משמע"צ ועד ר"ח כסלו. שיחה שאמר כ"ק אדמו"ר במוצאי שמח"ת בשנה ההיא שארך 22 דקות (כמסופר בפנים).

אז המקום להודות להת' ישראל שיחי' טובול על עזרתו המרובה בהכנת התשורה. עיקר שתיכף ומיד אכן נזכה וזהען זיך מיטן רבי'ן בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.

בשם השלוחים:

הת' אהרן חיים שיחי' אראנאוו

הת' שד"כ שיחי' דנאן

הת' שמעון שיחי' העלינגער

הת' לוי שיחי' לסרי

1 כסלו - כ"ה שנה ה'תשס"ג

סותר אנגלי

יומנים משנים שעברו
 כ"ו מרחשון - ב' כסלו - בלי אחריית כו"כ

ה'תשי"א

שלהי חשון - תחילת כסלו: אכתוב בפרטיות היחידות שלי (היינו שקראני כ"ק שליט"א), כשאני צורך למסור הנחה (רשימת שיחה) לכ"ק שליט"א להגיהה, הנה הרבה פעמים אני רוצה למסור בעצמי, אך הרבה פעמים איני רוצה להכנס, ואני מסורה ע"י הרב חדקוב. בפעם הזאת, זה היה בדיוק יום א' בערב (אחד משלשת ימי השבוע המוגבלים ליחידות, יום א', ב', ה'), בקשתי את הרב חדקוב למסור לכ"ק שליט"א ההנחה, וענה לי שאיני רוצה למסור, שאלתי אצלו למה? ולא רצה לענות, וכבר הבנתי שכ"ק שליט"א אמר לו שלא יקבל ממני, כי הוא צריך אותי, אך לא יכולתי להבין למה הוא צריך אותי. (זה שכתבתי שכ"ק אדמו"ר שליט"א קרא להרבה בחורים זה היה כמה שבועות אחרי כן, אבל אז עדיין לא קרא לאף אחד, ולכן גם אותי לא קרא במיוחד. אח"כ נודעתי שהיו עוד שניים שכ"ק שליט"א קרא אותם באותו הזמן שקרא אותי, אך ג"כ שלא במיוחד כ"א ע"י ההודמנות).

הרב חדקוב אמר לי שאוכל להכנס בשעה העשירית, לפועל הסתובב השעון, והשעה העשירית (ומן היחידות בשלשת בשעה השמינית, עד פעם מסתובב השעון, בשעה 8:00, 10 דקות בשעה 8:20. אם ראובן שליט"א חצי שעה לוי בשעה 9:00 להכנס בשעה 8:30, ובלשונו של חדקוב, אני ש, דער זייגער האט כשנכנסתי בשעה ומסרתי לכ"ק שליט"א געוואלט מיט דיר עפעס ריידן, האב איך דאס שוין געוואלט מאכן צוזאמען דער מיט (הכוונה על ההנחה), אבער איצטער איז שוין שפעט (אחרי היו עוד חמשה אנשים ובגללי האט דער זייגער געעקנט זיך נאך אביסל א רוק טאן), וועסטו אריינגיין מארגן בייטאג. שאלתי באיזה שעה, וענה אויגער איינס. אתם מבינים בעצמכם, את חדקוב ביקשתי למסור ההנחה בשעה 8:00 בערב, וחכיתי כל הזמן לשעה 10, ולפועל התאחר שעתיים, וכעת עלי עוד לתכות, הזעיקר שלא הבנתי מה הוא צריך אותי.

והרבי הראה לו מדרש כקהלת ששמה כתוב שמלך אחד אמר שבקרב יעשה סעודה אבל הוא לא אמר מתי זה יהי, הפקידים הכינו לזה בלי לדעת מתי הסעודה, והטפשים חיכו עד שהמלך יאמר בדיוק מתי יהי הסעודה, ואכן בקרב הגיע הדיידעה בנוגע להסעודה, והמלך הכניס רק הפקידים, והטפשים הכניס אבל לא להסעודה...

היתה בשעה שתיים עשרה ימי השבוע הנ"ל מתחיל שעה 11:30 בערך, אך בכל למשל, ראובן היה צריך להכנס שזה אצל כ"ק אדמו"ר ושמעון ג"כ חצי שעה אז נכנס ולמשל אם יהודה היה צריך אינו נכנס או כ"א אחרי לוי, שזה נעשה לשון מורגל אצל זיך געבען א רוק).

למחרת כבר הלכתי למקוה (לפועל בדיעבד הייתי שבע רצון מזה וואס האט זיך אפגעלייגט ווייל ביום א' לא הייתי במקוה), ובשעה 1:00 נכנסתי לחדר כ"ק שליט"א, כ"ק שליט"א ישב במקום המיוחד ליחידות (כל היום יושב במקום אחר, וליחידות יש לו מקום קבוע), ואמר לי - מ'דארף טראכטן וועגן א תכלית, אזוי ווי ס'איז פאראן א תכלית אין גשמיות, אזוי איז פאראן א תכלית ברוחניות, מ'דארף זיך אפגעבען אויף א געוויסן ענין של לימוד, ואמר שצ"ל מקום שליבו חפץ, ושאל במה יש לי חוש יותר, אני אמרתי וואס מ'וועט הייסן, ואמר פארוואס דארף אלץ זיין בדרך גזירה, די גמרא זאגט דאך במקום שליבו חפץ, שתקתי ולא ענית מאומה.

כשראה שאיני עונה, התחיל למנות דברים של דא"ח, ואמר לי לבחור אחד מדברים אלו, ומחר לומר לו, אך דאס פאטרט ניט פון לימוד החסידות בעיני, ניט פון עבודת התפילה, ניט פון נגלה בעיני און לגירסא. ואמר אז מ'דארף פשוט - ווי דאס רופן אן מתנגדים - שטייגן אין לערנען. גם אמר שהכוונה בלימוד של ספר המצוות (הוא בספר דרך מצוותיך, אך השם של דרך מצוותיך הוא של המוציא לאור, ולא של אד"ש (זה הערה שלי, הוא לא אמר זאת)), ניט גריבלן זיך רק בשביל ידיעות, כמוכן אז פארשטיין דארף מען, כמו"כ הכוונה בלימוד הנגלה לגירסא, ניט גריבלן זיך, אבל ללמוד עם תוס', כי בלי תוס' אין זה לימוד כלל. זה בערך מה שאמר לי. טרם שיצאתי ברכני בהצלחה.

[מימני הרה"ח ר"י ש"י כהן]

ה'תשכ"ה

יום א' כ"ז מרחשוון: הרבי בא הבקר ל' 770 בשעה 9:22 נכנס להתפלל בשעה 9:38 ונגמר התפלה בשעה 10:25. היום הרבי הודיע שלא יצא למעריב בשעה 6:45, אלא בשעה 7:45. במעריב בכה הרבי קצת בהשכיבנו בהמילים מלפנינו ומלאחרינו. הלילה הי' ליל יחידות. נכנס ליחידות ר' קאפל באכער ואשתו והרבי נתן לקאפל 10 דולאר, ולאשתו 5 דולאר, ואמר להם את הדולרים תמכרו בא"י, ואת הכסף שיתנו לצדקה. הוא נוסע ביום שלישי. גם אמר לו הרבי שיחזור שיחה בירושלים ובלוד ובכפר חב"ד. הוא נוסע לדרום אפריקה אבל בדרך יהי' בא"י. גם אמר לו הרבי שיכנס למושב שמדברים באנגלית על יד כפר חב"ד.

הלילה נכנסו גם עשרה אנשים ממדינה ערבית עם שמואל פסח באגמילסקי (ספרדים מאפגניסטן), והם היו כשלושה רבעי שעה. הרבי דיבר אתם שיעשו מקוה וכן בית הכנסת, והרבי רצה לתת 4 אלפים דולאר בשביל המקוה, אבל אמרו שיתנו לבד. והרבי אמר להם שהוא רוצה להשתתף ונתן 18 פעמים 18 דולאר. וגם הרבי אמר שהאיש שרצה לתת את 4 אלפים דולאר ישמח שכעת יצטרך ליתן רק 18 פעמים 18. אחד אמר שאחיו חולה ואם אד"ש יברך אותו יתן סך 1000 \$ אד"ש ברכו והוא נתן צ"ק. אחרון נכנס ליחידות חיים ב. והי' שם 15 דקות ונדנד הרבי, והרבי צלצל ליוזל קרינסקי שיכנס להוציא אותו, אז קרינסקי נכנס והוציא אותו. הרבי נסע בשעה 12:30.

יום ב' כ"ח מרחשוון: בבקר בא הרבי עם הטקסי בשעה 9:22, נכנס להתפלל 9:40 ונגמר התפלה 10:40. בשעה 3:18 נכנס הרבי למנחה ונגמר מנחה בשעה 3:31. ולמעריב נכנס בשעה 6:50 ונגמר בשעה 7:03. הרבי הלך הביתה בשעה 12.

יום ג' כ"ח מרחשוון: בבקר בא הרבי בשעה 9:20 נכנס להתפלל בשעה 9:37 בשעה 10:23 נגמר התפילה. בשעה 3:16 נכנס הרבי למנחה ונגמר התפלה בשעה 3:32. בשעה 6:48 נכנס הרבי למעריב ונגמר בשעה 7:02. בשעה רבע לחמש אחה"צ הלך הרבי לבית וחזר לפני 6.

יום ד' כ"ט מרחשוון: הרבי בא היום בשעה 9:26 ונכנס להתפלל בשעה 9:42 ונגמר התפלה 10:19. בשעה 11:15 הלך הרבי ברגל למקוה ובשעה 12:12 חזר מהמקוה. בשעה 12:33 נסע הרבי לאוהל עם קרינסקי. הרבי חזר מהאוהל בשעה 5:20, אד"ש קצת מצונן, ונכנס להתפלל מנחה בשעה 5:13 שזה 20 דקות אחרי השקיעה, התפלל לפני העמוד אע"פ שזה כבר זמן מעריב ובר"ח לא צריך לגשת, ונגמר התפלה בשעה 5:27, בד"כ אומר אד"ש המשניות בחדרו, היום הוא אמר זאת לפני העמוד מפ' כ"ד כלים עד הסוף, וכן מקוואות פ"ז כמו שמובא בסידורים. הרבי נכנס למעריב בשעה 5:35 ונגמר התפלה 5:48. והרבי נסע הביתה בשעה 6:30 ולא

לשחרית וכן למנחה בחזרת השי"ץ אומר וקרנו בניגון קצת, לשים שלום עזר מלבכות. (ראיתי גם עוד פרט מעניין שמאחרי ברוך שאמר מתהיל לאחח ביד ימינו על יד שמאלו בכף היד ומשחק קצת עם האצבעות, וכן כל יום עד לאחר קריאת שמו).

יום ה' אדר"ח כסלו: הרבי בא הבקר בשעה 9:25, בשעה 9:30 התחיל התפלה. הרבי לא נכנס לתפילה אלא לקדיש של שיר של יום ונשאר עד הסוף. נכנס בשעה 10:10 התפלה נגמרה בשעה 10:40. קיבל עלי, בזמן מוסף אמר הקרבנות שלפני התפילה, אח"כ אמר משניות. למנחה נכנס בשעה 3:16 וכמו בחודש העבר מיד בהכנסו אמר משניות וקדיש, ואח"כ התחיל אשרי, נגמר התפלה בשעה 3:28. בשעה 6:50 נכנס למעריב בשעה 7:02 נגמר. ליל יחידות, הי' ביחידות קבלסקי, הוא סיפר שאמר לאד"ש שהגיע הזמן שיגלה עצמו ואמר לו גלה כבוד מלכותך - הוא אינו זוכר מה שאד"ש ענה לו, כי אד"ש השתמט מתשובה ורק זוכר שאד"ש א"ל "במהרה". (דרך אגב ב"י שבט לפני שנתיים צעק (קבלסקי) שהרבי משיח, הרבי ענה שהוא אינו אחראי לדיבורו (של קבלסקי)). כן הי' ביחידות היום מר"י דקל מאה"ק. כשאד"ש נסע לביתו הביט לזאל, התועדו אז עם ר' שלום שי' מארחוב.

יום ו' בדר"ח כסלו: הרבי הגיע הבקר בשעה 9:25 נכנס אד"ש לשיר של יום בשעה 10. קיבל עלי, בזמן הפנוי אמר תהילים שהניחו על הסטנדרט, הסתכל על הדף הראשון של התהילים לראות של מי זה ודפדף בו, וסגרו. אמר משניות ואח"כ קרבנות, אד"ש נשאר עד סוף התפילה, בשעה 10:45 נגמר התפילה. אד"ש נסע עם קרינסקי בשעה 3:50 מאוחר מדי וחזר בשעה 4:15, נכנס לזאל להתפלל מנחה (15 דקות לפני הדלה"ג) ולא הי' מנין, ועוד לא הספיקו להניח המפה קטנה על השטענדרט שלו חזקו זאת מיד, והניח כמו שהוא זרק, מיד אמר הרבי איך דארף א מנין, והכניסו מיד מי שהי' ב 770, ואח"כ ניגש אחד להתחיל לומר אשרי, ואד"ש אמר לו ווארט א מינוט, (כי אד"ש ברי"ח אומר משניות וקדיש דרבנן לפני מנחה (מכיון שלא אומר קדיש דרבנן בבוקר לפני הודו), אח"כ אמר מיד קדיש התחילו להתפלל.

החזן הי' ר' שלמה קונין, ולא הי' שום סדר בואל, והרבי נכנס מהדלת השני וגם יצא משם. הבחורים אומרים למה התפלל כל כך מוקדם מפני שהי' צריך קדיש דרבנן ולא הי' יכול להגיד לפני שבת... הרבי הלך הביתה בשעה 8:10, משא"כ כל שבת הולך 9:30.

יום ש"ק ב' כסלו: בשבת בבקר בא הרבי רבע לעשר. בזמן שגמר שפילמן (חתן) את הברכה זרקו עליו סוכריות והרבי אז הלך לבימה להגיד קדיש, אז פגעו כמה סוכריות על הרבי. בהפטרה בכה אד"ש מאוד, ואמר מאד בשקט, ובברכות אמר כרגיל כאילו שום דבר לא קרה. כידוע פותחים הארון "ויהי בנסוע" רק כשאד"ש מפנה פניו לארון. היום אד"ש הסתכל לרגע בחומש, הקהל חכה, אד"ש סגר החומש ואז פתחו הארון. התפילה ניגמרה בשעה 12:20. השבת לא הרשו לכולם לשבת על הספסלים בשולחנות מפני שהרבי דיבר הרבה בענין שיתונים בהתועדות או לא הרשו לשבת, רק לפי הרשימה שהי' אצל דוד ראסקין ורק 15 אנשים ישבו.

אח"כ בהתועדות דיבר הרבי הרבה על מה שמצעים לאנשים ולא נותנים לשבת, והרבי אמר שלא עשו כפי כוונתו ולא זה הי' כוונתו, ומאז כבר יושבים כולם. וגם השבת הביאו מיץ ענבים במקום יין כדי שלא ישנו בהתועדות. ההתועדות נגמרה בשעה 3:30 ואח"כ התפללו מנחה, ונגמרה בשעה 4:10.

ה'תשכ"ז

יחידות

א. בכלל דארף איך אלץ טאן דא, עס וואלגערען זיך סידורים אויפן פלאר, און פאר מנחה טוט מען מיר א טובה און מען הויבט דאס אויף, א סאך מאל פלעג איך דאס טאן, איצטער טוט מען מיר א טובה, און מען נעמט אוועק די ספרים בכדי איך זאל דאס ניט דארפן טאן.

ב. מען ענטפערט ניט קיין כ"ה וברוך שמו און אמן, בשעת איך בין געווען א אינגל האב איך געוואוסט אז סיי כ"ה וב"ש און סיי אמן זיינען וויכטיג, און ניט פארפעלען איינע פון זיי, בשעת איך בין דערנאך עלטער געווארן האב איך אויסגעפונען אז אמן איז וויכטיגער, אבער פונדעסטוועגען זיינען ביידע וויכטיג און מ'פלעגט ביידע ענטפערען, דא אבער ענטפערט מען ניט אינגאנצן.

ג. ביי אתה הראת (קודם הקפות) איז אינגאנצן ניט געווען א סדר, און דאס וואס איך האב געוואלט, האב איך אליין געדארפט מכריז זיין, און כמה פעמים האב איך אליין געדארפט מכריז זיין די פסוקים, פארוואס כאפט מען זיך אליין ניט עס זאל זיין א סדר, אלץ דארף איך זאגן, און אלץ דארף איך הייסן, אליין כאפט מען זיך ניט אויף דעם, אלץ דארף איך דא טאן אליין... נעקסטען מאל וועל איך ארויסגיין אין מיטן.

ד. קיינער אינטרעסירט זיך ניט אין די שיחות און קיינער ארט ניט וואס מען רעדט און איך האב גערעט אז איך האב געווארט צווי יאר מיזאל פרעגען די קשיא, און קיינער האט זיך ניט געכאפט, (הזכיר זה חמשה פעמים), קיינער פרעגט ניט, און קיינער מאכט ניט קיין הנחות, און גיט זיי ארויס, א חרץ איין גערליצקי, וואס מאכט די הנחות און פארשיקט זיי אין גאנצן וועלט, און מען פארלאז זיך בלויז אויף אים, אבער א חרץ אים מאכט עס קיינער ניט, און מען העלפט אים ניט ארויס, ער איז דער איינציקער. מען רעד א מאמר פון בעש"ט, פון מגיד, און מען גיט די גרעסטע כוחות און פונדעסטוועגען אינטערעסירט זיך קיינער ניט אין דעם, צווי יאר האב איך געווארט מען זאל דאס פרעגען און קיינער האט זיך ניט געכאפט.

ה. עס איז שוין ארויך געגאנגען פופצן יאר און מען האט גארניט אויפגעטאן, מען מאכט ניט קיין קביעותן אין די שולן אויף לערנען, מען פארט ניט ארויס אויפטאן אין הפצת המעיינות, ג..... איז אוועק געפארן מעבר לימ, טוט ער, ער האט דא קאזינס אין אמעריקע וואס טוען גארניט אז אפשר וואלט מען זיי אויך געדארפט שיקן מעבר לימ, עס זיינען פארנען אסאך בעלי בתים וואס דארפן דא ניט זיין, און אוועקפארן אופטאן...

[רשימת מיחידות הרבי להרה"ח ר"ג ש"י ביחידות בדרי"ח כסלו ה'תשכ"ז - בלתי אחריות כו"כ].

ה'תשל"ג

יום כ"ז מרחשון: היום בערב הי' ליל יחידות.

ש"פ תולדות כ"ט מרחשון: תהלים, לאחר התפילה דרך יציאתו מביהכ"נס, ניגש להגבאי ר' משה פנחס כץ שיכריז בנוגע למבצע תפילין כבכל שבת כו', ועמד כ"ק אד"ש עד שגמר ההכרזה. הי' התוועדות, ונמשכה עד עת הדלקת הנרות של שבת.

יום א' אדר"ח כסלו: ליל יחידות, והי' צאכם לשלום עבור הת' ש"י החוזרים לאה"ק.

[מיומני הרה"ח רשר"ב ע"ה שור]

ה'תשל"ה

יום ו' ר"ח כסלו: בימים אלו בכלל ההנהגה של כ"ק אד"ש היא למעלה מדרך הטבע, בחודשים האחרונים הרבי בכלל לא נותן יחידות ולא עונה על צעטלעך. כשבוע האחרון כ"ק אד"ש לא ענה על שום צעטלעך, והיום שמענו שביום א' הרבי

יסע על האוהל זמן בלתי רגיל כלל, כי רגיל הרבי הולך על האוהל רק בער"ח וכל ט"ו של החודש וימי סגולה, הסברה על התועדות היא מאוד טובה.

שמעתי שיום שלישי או יום ד' הרב חזקוני ש"י נכנס אצל הרבי, והרבי הראה לו מדרש בקהלת ששמה כתוב שמלך אחד אמר שבקרוב יעשה סעודה אבל הוא לא אמר מתי זה יהי, הפקידים הכינו לזה בלי לדעת מתי הסעודה, והטפשים חיכו עד שהמלך יאמר בדיוק מתי יהי הסעודה. ואכן בקרוב הגיע הידיעה בנוגע להסעודה, והמלך הכניס רק הפקידים, והטפשים הכניס אבל לא להסעודה. כ"ק אד"ש אמר זאת בנוגע למה שביקש מהרב חזקוני להדפיס ספרים לפני י"ט כסלו וצווה שהספרים שאוחזים באמצע ההדפסה (ספר הערכים חב"ד ג', ועוד) כולם יודפסו לפני י"ט כסלו, ואח"כ אמר הרב חזקוני "או דעם י"ט כסלו איז זייער נוגע צום רבי'ן".

יום ש"ק ב' כסלו: באמצע ההפטרה הרבי התחיל ממש לבכות מאוד חזק, בהפסקה ואתם מחללים אותו לא יכל לאמר את זאת, והי' צריך להפסיק רגע וכך עד סוף ההפטרה שמעתי אז בתחילת הנשיאות שהי' בוכה בכל התחלת ההפטרה אבל בשנים האחרונות בכלל לא בכה, אפילו ביום התענית.

ה'תשל"ו

ש"ק חיי שרה כ"ז חשוך: תהילים ותפילה והתועדות כבכל שבת מברכים הרבי שליט"א התועד מ 1:30 עד 5 שזה הי' מיד לאחרי השקיעה.

קודם הברכה אחרונה צוה כ"ק אד"ש לנגן עוצו עצה, ובשעת אמירת קרבנות קודם למנחה הרבי מחא בכפיו הקי' והי' בשמחה רבה, ובקבוק קטן של משקה הי' אצל הרבי במשך כל הפארבריינגען, ומסרה הרבי להרב חזקוני.

אע"פ שמנחה היתה לאחרי שקיעה הרבי הלך לביתו לאכול סעודת שבת, ומעריב התפללו לערך 20 דקות אחרי יציאת שבת.

יום ב' ער"ח כסלו: לאחרי משך זמן ארוך והרבה הכנות, היום התחילו לבנות הריצפה החדשה בזאל למעלה ב 770, וזה הפעם הראשונה לאחר ה'ת"ש, כשהרבי הקודם הגיע לאמריקה והאבנים עליהם הלכו הרבי הקודם והרבי שליט"א עמדו על זה בשעת מנחה ומעריב בכל יום ויום, וע"כ לקחו אותם בכדי לא לזרוק אותם באשפה, ויקח לערך ג' שבועות עד שנוכל ללכת עוה"פ שמה, ובנתיים הבחורים לומדים בקינגסטון עוה בעזרת נשים.

כמנהגו הקי' בכל ער"ח הרבי שליט"א נסע לאוהל הקי', ומנחה התפללו בערך 5:45 הרבה זמן אחרי השקיעה. מפני תיקון הריצפה חשבנו שהתפילות יהיו למטה, אבל לפועל הרבי התפלל בג"ע התתחון והכינו שמה כסא ועמוד, כמובן הי' שמה הרבה דחיפות מפני העדר מקום. אתמול בערב הי' יחידות.

ה'תשל"ז

יום ש"ק כ"ז מרחשון מבה"ח כסלו: תהילים, תפילה והתועדות משעה 1:30 עד 4:15, ואח"כ תפילת מנחה. אד"ש לא הלך לביתו לסעודת שבת עד אחרי מעריב. השיחות קודש והמאמר ד"ח ד"ה ואברהם זקן וכו' כבר יצא בדפוס ונמצאים אצלי בשנת ה'תשל"ז. בסוף ההתועדות נתן משקה והמוזנות להשלוחים התי' שהולכים לתורת אמת בירושלים עיה"ק, וצוה להם להתועד בביהכ"ס צמח צדק, אצל הכותל בירושלים העתיקה, ובחברון.

יום ב' כסלו: אחרי מעריב נסעו הת' השלוחים לתורת אמת, הם עמדו כולם בגיע' התחתון לקבל ברכת פרידה מכ"ק אד"ש שאמר להם "פארט געזונטערהייט, עס זאל זיין הצלחה רבה בכל הפרטים" הם כבר קבלו דאלאר א' מאד"ש לשליח מצוה, הרב מענטליק והרב ראסקין נסעו עמם לשרה התעופה.

ה'תשל"ח

יום כ"ח מרחשון: ידוע אשר בזמן האחרון ע"י השתדלות מכמה אנשים יצא ממדינת פולין כמה כתבי יד מרבותינו נשיאנו נ"ע, וספרים ישנים. הכל הוא מהספרי' של כ"ק אדמור" מהור"י צ"צ נ"ע, ובשעת עויבתו מדינה ההיא הי' צריך להשאיר כמה כתבי יד וספרים שם, כי הממשלה לא רצתה להוציא כל הספרים שלו, וע"י השתדלות כמה מאנ"ש ובראשם הרה"ח ר' אברהם שי' שם טוב, יצא הכל בשלום ובשבוע שעבר בא הכל לכ"ק אד"ש.

הכתבים וכו' הם בבנין הספרי' של אד"ש שאצל בית חיינו, והיום בשעה 3 אחה"צ יצא אד"ש ונכנס להספרי' לראות הכתבים וכו' זה הפעם הראשונה שיצא אד"ש מ 770 משמיני עצרת, והקב"ה יחזק בריאותו עוד ויוליכנו קוממיות בקרוב ממש. אד"ש ישב שם עד 4:20, ונכנס כחורה לחדרו הק'. אומרים שאד"ש ילך לביתו מחר בלילה, אבל עדיין אין זה ברור.

יום ה' כ"ט מרחשון: היום בערב שעה 7:45, נסע אד"ש לביתו לפעם הראשונה. ידענו מזה עוד אחה"צ, אבל השעה לא ידענו ועמרתו אצל 770 משעה שבע עד שיצא אד"ש. הי' שם עולם מלא וכולם ניגנו ה"מארש" הידוע, וכשיצא אד"ש בלווית המזכירות והרופאים, ועשה עם ידו הק' להגביר השירה. נסע במכונית שלו, והמזכירות נסע אחריו בהמכונית של הרב בנימין קליין שי'.

כמוכן הי' השמחה גדולה אצל כל הת' ואנ"ש שי' וכל הלילה ממש הי' התועודות בבית חיינו בה"זאל" בניגונים וריקודים וכו' אמרנו גם סדר הקפות מהקפה הי' ואילך (כזכור שהי' באמצע הקפה הי' שאד"ש לא הרגיש טוב ר"ל), והשמחה היתה למעלה ממדידה והגבלה.

יום ו' עש"ק יום הבהיר ר"ח כסלו: לקריאת התורה בא אד"ש כרגיל קצת קודם שעה 10 בבוקר. הסדר הוא לכל קריה"ת שנכנסים אך רק אלו שזכו בגורל ע"פ סדר הא"ב, וכן יהי' הסדר עד שבקרוב ממש תתחזק בריאות כ"ק אד"ש כמו שהי' לפני שמיני עצרת.

יום ש"ק ב' כסלו: על ש"ק הי' אד"ש בחדרו הק', אוכל שם וישן שם וכו', יצא לקריאת התורה בבוקר, ולמנחה כרגיל והחידוש היום הי' שיצא לתפילת מעריב לפעם הראשונה, ואומרים שמכאן ולהבא הוא יצא גם לתפילת מנחה כרגיל. במוצש"ק בשעה 7:45, נסע אד"ש לביתו וכשיצא מבית חיינו הי' שם קהל גדול, וניגנו בשמחה גדולה כמו ביום ה' שעבר. יצא אד"ש בלווית המזכירות והרופאים, וכשנכנס להמכונית עשה עם ידיו הק' להרופא שהי' אצלו משך זמן רב, ד"ר ווייס שי'.

[לה. לי. לז. לז. לז. מיומני הרה"ח ר"ל שי' ברענען]

ה'תשל"ח

יום ד' כ"ח מרחשון: בשעה רבע לפני שלש לערך יצא כ"ק אד"ש מחדרו החוצה לפעם הראשונה) ונכנס לספרי' שלו לראות את הביבלעך שהביאו מפולין, ודפדף כל הביבלעך. כן ראה שם עץ חיים ישן ואמר "עס איז א טייערע זאך מען דארף דאס לייגן אין א מקום שמור", כן קרא אגרת שכי' ר' אלחנן וואסערמאן ע"ה. ראה

שם שעון גדול שיש לו פנים של אדם כשבחוץ מזרים השמש פניו ג"כ מאיר, וכמו"כ לאיך גיסא. ושאל ע"ז אם אינו שייך לאותו האיש? לערך בשעה 4:00 נכנס בחזרה ל 770 עם פנים צהובות און האט זיך ארום געקוקט בה"זאל" כו, ואח"כ נכנס לחדר.

יום ה' ער"ח כסלו: היום שמעתי איזה סיפורים: א) בהמשך לשמע"צ מספרים שאדמור"ר מגור שליט"א אמר למשרתו שילך החוצה לידע איזה חרשות. השליח יצא ונכנס אח"כ בחזרה, וסיפר לו שכ"ק אדמור"ר שליט"א מליובאוויטש הי' לו התקפת הלב. אח"כ אמר למשרתו שילך עה"פ החוצה, והנ"ל חזר עה"פ ואמר שלא הי' זה התקפת הלב אלא זה הי' עייפות, ואמר הרבי מגור: הלואי וואלט דאס אזוי געווען. ב) בימים האחרונים כתב א' לכ"ק אד"ש שצריך לנסוע לקליפורניא וענה לו כ"ק אד"ש תשובה וכן שני דולר בשביל "שליח מצוה געלט", בדרך לשם נאבדה הנפט מהאווירון, והי' סכנה להאנשים כו' שעל האווירון, ובדרך נס ירדה האווירון בשלום, וד"ל.

ליל יום הבהיר ער"ח כסלו: בשעה 7:30 יצא אד"ש לנסוע הביתה פעם הראשונה, והי' שם קהל גדל מתלמידי התמימים, וכן אנ"ש יחי. כשהתחיל לצאת התחילו לנגן ניגון ועשה אד"ש עם ידיו הק', ואח"כ נסע הביתה. אחרי זמן מה יצאה הרבנית שתליט"א מ 770 ונסעה הביתה, כשבא אד"ש לביתו מזג לו ל' גרוגר כוס תה, באמצע באתה הרבנית ואמרה "איך וועל שוין אליין קענען פירן".

יום ש"ק תולדות: בעת מפטיר, בעת אמירת הפסוקים ועיניכם תראינה... בכה, לתפילת מנחה יצא ולתפילת ערבית יצא מחדרו, נכנס לתוך הזאל להתפלל מעריב עם המנין לפעם הראשונה. הי' בחדרו כל המעת לעת דיום השבת, אחרי שבת יצא מ 770 לנסוע הביתה, ועשה עם ידיו הק' כשהקהל ניגנ.

ה'תשל"ט

יום כ"ז מרחשון: אחרי תפילת מנחה ניגש א' לאד"ש וביקש ברכה (רפו"ש) וענה אד"ש: א ישועה בקרוב. ביקש ברכה שיוכל לבא בכל יום להתפלל. וענה אד"ש אמן. אח"כ ביקש ברכה דעלעבען טאנצען אנטקעגען משיחין. וענה אד"ש: א פרייליכען חודש...

יום כ"ט מרחשון ער"ח כסלו: בבוקר כשהלך אד"ש למקוה - עמד אצל הפושקע הילד של.. (עם אביו), אד"ש נתן פרוטה להילד לשים אותה בתוך הפושקע. אח"כ אמר הנ"ל לאד"ש שהיום הוא האפשרעניש של בנו, וביקש מאד"ש ער זאל אפשערען. הנ"ל נתן המספריים לאד"ש ואד"ש חתך איזה שערות מפאיה השמאלית (הנ"ל הכין נעפקין שאד"ש יכניס השערות לשם אבל) אח"כ שם אותו בתוך השקית. וחתך עה"פ, וכנ"ל. ואמר לו: שיגדלוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים וירוהו נחת ממנו ומשאר הילדים ביחד עם אשתו. נסע לאוהל בשעה 1:40 חזר בשעה 5:30 (לערך).

יום הבהיר אדר"ח כסלו: שלוחים אחדים - מנהלי מוסדות - כתבו לכ"ק אד"ש בהנוגע ביאתם לכאן להשתתף בחתונה של ידידים.. וענה כ"ק אד"ש: "אין מבטלים תשב"ר אפילו לבנין ביהמ"ק".

ש"פ תולדות: אחרי ההפטורה סגר מתחילה את החומש ואח"כ את הסידור.

ה'תש"מ

מוצש"ק חיי"ש: כשחזר ל 770 פגש מר הנ. שי' ושאלוהו מדוע לא הי' בהתוועדות שבת כ' מ"ח.. הנ"ל: לא הרגיש בטוב.. אד"ש: איז זה תיררו.. ויאמר

הערב - בעת ההתועדות - ב' פעמים לחיים (א' בעבור השבת שלפניו).. הנ"ל: מבקש ברכה? להיות עוד נ' שנה (כאן - בחיים ולא במק"א).. אד"ש: א"כ יאמר בס"ה - ד' פעמים לחיים. (עם הפסקים.. הנ"ל בירך אד"ש עם אריכות ימים וענה אד"ש: תודה.. (כהנ"ל הי" באנגלית).

בעת ההתועדות: אמר (ג"כ) מאמר ד"ה ויהי הוא טרם כלה לדבר וגו'; בסיום ההתועדות ניגנו "מלכתחילה אריבער". אח"כ (אמר עוד שיחה שבתוך הדברים) אמר: "שמפני רע המצב (הן בעולם הן ביהדות - החרדית) הי צ"ל גזירת תענית אבל ע"פ המכואר באגה"ת (פ"ג) אין מקום לזה (כמכואר שם הטעמים) משא"כ "תענית לשעות" לכן יהי דבר נכון אם יסדרו תענית (חצי יום), וחצי השני תענית בדבור וכו' וגם קטנים ישתתפו בזה וגם אני הק' (כ"ק אד"ש) אשתתף בזה..".
צוה לנגן "נעצו עצה" והתחיל לנגן "ניעט".

ה'תשמ"א

יום הבהיר ר"ח כסלו: אחרי התפילה קרא אד"ש את הרב חדקוב שי' לחרדו הק' ואמר לו: שיעשו מפתח ענינים למאמרי אדמו"ר הזקן (הן הספרים הנדפסים והן לאלו שלא נדפסו עדיין). עריכת המפחות יעשו אלו שכבר עסקו בעריכת מפתחות, אלו שגרים כאן "היגע". אם יש להם איזה ספק בקשר הערכים כו' יכולים להכניס ג"ז בהמפתח. ה"קארטלעך" יוגמרו ליום נוסע לאוהל. הגליונות יוגמרו לי"ד כסלו (הספר ליום י"ט כסלו). תשלום יקבלו כפי בקשתם מקופת כ"ק מו"ח אדמו"ר שהוא משתתף ג"כ בזה - ומחכה אני לתשובה בהנוגע כהנ"ל.

אחר איזה זמן מסר הרב חדקוב שי' בנוגע להתייסדות ועד בזה ושיעשו אסיפה בשעה 1:15 או בשעה 3:30 אחרי מנחה, ואמר אד"ש: "אחר מנחה? וואס עפעס אזוי שפעט? זאל זיין וואס פריער - 1:15 וכן הוודה.

אחר התייסדות הועד בזה הודיעו לכ"ק אד"ש והואיל לענות על זה: "נת' ות"ח דבר בעתו - בשנת הקהל אוכיר עה"צ. בר"ח כסלו חודש הגאולה וחודש האור להצלחה רבה מתוך זריזות רבה באגה"ק על המתנדבים בעם בענין הפצת המעינות - וכמ"ש באגה"ק דהבעש"ט מביאה כי יבוא שילה".

יום ב' כסלו: על הדו"ח שמסרו לו (ע"ד העבודה דיום ראשון) שהתאריך הי' אור ליום ב' פ' ויצא הואיל אד"ש לציין ע"ד פירש"י בתחילת פ' שני וישא יעקב רגליו - בשריט שמע, ונעשה קל ללכת. כשנסע הביתה - ועמד אצל LIGHT, ראה שמצדו עומד "באס" של אהלי תורה ועליו כתוב "צבאות ה'" אד"ש הביט ע"ז זמן רב, וכן עשה בידו הק' להילדים לאות של חיבה.

(ל"ח, ל"ט, מ', מ"א, מיומני הרה"ח רמ"א שי' ולינסון)

ה'תשמ"ו

מוצש"ק כ"ה מרחשון: בליל ש"ק התועדו השלוחים, שהגיעו מכל רחבי ארדה"ב, אחרי סעודת ש"ק ב"אול" של אהלי תורה עד השעות המאוחרות של הלילה. פתיחת הכינוס במוצש"ק - המנחה ר' משה קאטלארסקי, הציג את היוזר הר"י קרינסקי. ודיבר ראשית, בדבר חשיבות הכינוס וסיפר שבעש"ק שאלו אד"ש: כמה שלוחים הגיעו ואמר כמאה, ואמר אד"ש: "סיזאל זיין מיט א טראסק, ס'איז דאך שבי"מ כסלו". במוצש"ק אחר מעריב אמר לו כ"ק אד"ש שרצה ליתן לכל שליח שבא לכינוס \$100, והתעניין מאין לקחו כסף להוצאות הכינוס, סעודות וכדומה, וענה הר"י שכל שליח (חוץ מהוצאות הנסיעה) נתן \$100, ואמר אד"ש א"כ צריך ליתן להם \$200, כמ"כ אמר אשר הורה אד"ש לספר להשלוחים כל הקורות בדבר

הספרים והמשפט וכו' מפני שנוגע להם בגשמיות וברוחניות. ועל כך ידברו בימי הכינוס.

יום א' כ"ו מרחשון: בבוקר, כשהגיע כ"ק אד"ש חילק ניקעלס, כרגיל לאחרונה בימי א'. בעת שעבר ר' ז. זאייאנץ אמר לו אד"ש מזל טוב (בתו מתחתנת השבוע). כשעבר ר' שלמה קונין חיך אליו ואמר לו משהו. בעת החלוקה ניגנו מארש ר"ח כסלו וקודם שנכנס לחדרו הגביר השירה בחזק.

המשך כינוס השלוחים: הוקדש זמן לענין הספרים וכו' כולליל, והרייק סיפר בפרטיות המו"מ עם העו"ד וכו', בתוך דיבורו פרץ בבכי. בהמשך לזה קיבלו החלטת להוסיף תהילים ונתינת הצדקה.

בשעה 2:00 נעמדו כל השלוחים ליד (מול) 770 ועשו תמונת (לערך כחצי שעה), אח"כ יצאו בריקוד המארש נאפוליון בתוך כדי שירה הגביהו את הר"ש פזנר והכריז בקול רם "דידן נצח" וענו כולם אמן "דידן נצח..." וככה ג"פ. הי' זה מחזה מרגש וכל אחד שנעמד שם איחל לעצמו לזכות להשתתף בתמונה הבאה... מחזה מרהיב עין הי' לראות את הגלרי' של השלוחים. אחרי זה הכריז הר"ש קונין שמנחה יהי' בשעה 3:15 למטה, בתרועת שמחה ונוצחון.

קודם מנחה וכן לאח"כ ניגנו ואח"כ גם רקדו מארש נאפוליון, ואד"ש עודד השירה, כשיצא מהשירה דיבר עם הרב בערל ליווי ליד המעלית. תפילת ערבית היתה ג"כ למטה, לפני ואחרי התפילה שרו ורקדו וכ"ק אד"ש סימן בידיו הק' להגברת השירה.

הר"ש קונין סיפר שכ"ק אד"ש אמר לו בבוקר באם יש לו עוד כלים ריקים, וענה שיש לו, אמר לו כ"ק אד"ש א"כ שימלאם. תאריך המשפט בהנוגע להספרים (עפ"י השמועה) יתחיל ביי"ט כסלו (השופט הגוי קבע את התאריך) . . . דידן נצח אמן.

יום ב' כ"ז מרחשון: קריה"ת הי' למטה בבניהכנס. היום יצא לאור תשובת הרבי לפ"ג שהשלוחים הכניסו. זה הודפס בדף נפרד. לפני ואחרי תפילת מנחה כ"ק אד"ש סימן חזק להגברת השירה. בערב, בעת שר' יודל קרינסקי לקח את כ"ק אד"ש לביתו, סיפר לאד"ש שעשו תמונת מכל השלוחים ביום א' מול 770, ושלחו כבר את התמונה לאה"ק (בשביל העיתון). כ"ק אד"ש אמר לו שיכתבו שזה הי' בברוקלין. (כי עכשיו בונים 770 בכפ"ח).

יום ג' כ"ח מרחשון: בבוא כ"ק אד"ש מכיתו עשה עם ידיו הק' חזק להגברת השירה. בג"ע התחתון חיכו ראשי אגודת חסידי חב"ד ר"ב גארדעצקי, רמ"פ כץ, ר"מ מענטליק, ר"ד ראסקין, ר"י קרינסקי, ר"א שמטוב, ר"ז גורארי, הרבי דיבר עמהם כ 10 דקות (עפ"י השמועה זה הי' בנוגע לספרים), אחרי כן אד"ש יצא לחלק כסף לצדקה לילדים, הרבי הי' רציני מאוד, בשובו לחדרו אמר להם (הם היו עדיין בג"ע) כמה מילים. נכנס לחדרו, יותר מאוחר נכנס לחדר אד"ש הר"ב גורודעצקי למשך 5 דקות. כשיצא משם ר"א שמטוב אמר, שזה הי' פייער (אש), למישהו ששאלו מה הרבי אמר, אמר לו שיכנס לזאל ויתן צדקה. מכך רואים שהענין רציני ונוגע לאד"ש.

במנחה שרו ורקדו, הרבי סימן להגברת השירה, מנחה הי' בזאל כרגיל. מעריב הי' בשעה 5:30 בג"ע התחתון, ומיד נסע הביתה: בערב יצא מבית הדפוס המאמר של שבת שעברה ד"ה אברהם זקן וכו', שהרבי הואיל להגיהו. זה כ 5 שנים שלא יצא מאמר מוגה, ועל כן בהתגלות אור צך ומצוחצח זה יצאו החבריה ב 770 בריקוד משך שעה ארוכה. כעת מכינים את הבימה"ד הגדול לסעודת הודי' רבתי שתיערך מחר בערב בשעטומ"צ. המפקח ע"ז הוא ר"מ הארליג.

(ביום א' כנראה) הרבי אמר לר"י קרינסקי שאם אתן לכל שליח \$200 (כנ"ל ביום ראשון דשבוע זה) הרי הם ישמרו את זה ולא ישתמשו בו, על כן אתן עוד \$1 שאת זה ישמרו ובשאר ישתמשו. עפ"י השמועה שמרחת ב 770 אומרים שהרבי דיבר עם ראשי אגודת חסידי חב"ד גם בנוגע לתענית שיתענו מחר בערב ר"ח, אמנם זה רק שמועה כי לפועל לא הודיעו על זה מאומה. את השמחה כאן אי אפשר לתאר, רואים שהרבי רצה ומגיש לנו מלוא חפניים של שמחה, הן בהוצאות האור החדש - המאמר מוגה, והן בתנועות ידיו הק' להגברת השירה בכל פעם. עד כאן להיום ערב ר"ח כסלו, את אשר יהי מחר אין לשער.

יום ד' כ"ט מרחשוון: בבוקר בא הרבי מביתו סימן להגברת השירה. כ"ק אד"ש נסע היום לאוהל, חזר כשעה אחרי השקיעה, תפילת ערבית הש"ץ רש"ב פרידמן מאיטלי אמרה בניגון של יו"ט, בצאת כ"ק אד"ש מהתפילה סימן להגברת השירה. ומיד יצאו כל הקהל החוצה והחלו בריקודים סוערים שארכה שעה ארוכה, וכן לקחו משקה לחיים. בצאת הרבי לביתו סימן חזק מאד להגברת השירה.

היום נודע שהרבי הואיל להגיה את השיחה מש"פ חיי שרה ש.ו. בנוגע לזהר ושלח, והורה להדפיס ביחד עם השיחה המוגה של ליל שמח"ת בנוגע לשלוחים (שזה כבר יצא לאור בעש"ק חיי שרה).

יום ה' יום הבהיר ר"ח כסלו: בבוא הרבי מביתו סימן להגברת השירה, וכן במנחה, ולפני ואחרי מעריב, ובלכתו לביתו סימן להגברת השירה.

היום היו זים פגרא מסדרי הישיבה מצד הנהלת הישיבה, וכולם הלכו למבצעים. שכרו 8 טנקים כנגד השנים שעברו היתש"ח - היתש"ו.

לפני השקיעה (בהוראת הרבי?) הורידו מחדר הועד להפצת שיחות, מכונת דפוס והניחזה בחדר הספרי של הרבי הקודם בביסמנט (ליד המעלית) והחלו בהדפסת תניא שנמשכה בלילה (הדפיסו 300 עותקים).

יום ש"ק תולדות ג' כסלו: הרבי לא הודיע על התוועדות. לאחרי תפלת שחרית נערך קידוש ב-770, וחלק מאנ"ש והתמימים התוועדו. כל הימים שרים ורוקדים ב-770, וכן בכל פעם הרבי מסמן בידו להגברת השירה. עד כאן לשבוע מלא תוכן ועשיר באירועים. אשרינו מה טוב חלקינו..... ב-770.

ה'תשמ"ח

יום הבהיר ב' כסלו: היום בשעות הבוקר הוחזרו הספרים למקומם האמיתית בית אגודת חסידי חב"ד 770, וזאת התקיים בלי כל פירסום והשתתפות מיוחדת מהתמימים ואנ"ש שיחיו, ובהתאם ובהמשך לדברי כ"ק אד"ש ליד המכונת לפני הלכו לאוהל, והרשימה מתפרסמת כאן לראשונה.

רשימת דברי כ"ק אד"ש - יום שני ב' כסלו תשמ"ח
(ע"י המכונת - טרם נסיעתו לאוהל) - פרסום ראשון -

"הנצחון רק ע"י לימוד התורה"

"... מיהאלט אין איין זינגען "דידן נצח". וואס "דידן נצח" איז דער טייטש אז מיר מיט אונזער הנהגה וועלן מנצח זיין. פרעג איך ביי אייך: מ'זעט דורכ'ן פענסטער אז שעות נאכאנט שטייט מען (אנטשטאט דעם וואס מ'קען זיצען און לערנען תורה) גאר, און מ'קוקט שוין אויף די שייגעלען פייגלאך) און מ'קוקט אויף די קלאפען און מ'קוקט שוין אויף דעם בוידעם און מיטראכט: אפשר האן מען נאד אימעצען אריינשלעפען מיט דיר אז ער זאל אויך ניט זיצען און לערנען?...

רעכנט איר אז דערמיט וועט איר עפעס אויספירן.. אט דאס וועט פארשאפן א
 גת ירח? אט די ספרים אז מען וועט זיי בריינגען איצטער אהערצו, און איר וועט
 שטיין דא ארום און ארום (הראה באצענו הקי לכל הרוחות) און וועט ארום קוקען
 זיך צי סידא א סאך מענטשו וואס טומלען מערניט ווי אין תורה צי סידא מערניט ווי
 א מנין פרעג איר ביי איר: האט דאס האט אן ארט אין שכל? . . . עאכ"כ . . .
 מיהאלט איר איין טומלען טעג נאכאנאנד (אנשטאט זיצן און לערנען). (איצטער)
 פארוואס פיר איר זיך אזוי בפני כל עם ועדה? איר ווייל אז דידו! איר דאס אט דער
 הנהגה, און מווייזט נאך בפרהסיא אז דערמיט וועט איר אויספירן און מצח זיין! . . .
 פרעג איר ביי איר (בקול רם): וואס האט איר אויסגעפירט? . . . וואס רעכנט איר
 מצח זיין מיט אזא מין הנהגה . . . שעוח נאכאנאנד היינט און נעכטען . . . שעות
 נאכאנאנד . . . און שרייען דידו נצח היפך . . . דאס איר דאך א חוכא וטולול! און דא
 שטיין אלע ארום און ארום און בארימען זיך אז מען האט אויפגעטאן אז מיהאט
 צוזאמענגעקליבן צענדליגע אירן וואס דארפן זיצן און לערנען תורה, זאלן זיך ארום
 דרייען פוסט און פאסט שעות נאכאנאנד. בשעת מיוויל זיך [בא]ווייזן אז מ'איז א
 חסיד, מיט וואס ווערט דאס? אז ער האלט אין איין שרייען "דידן נצח" (הראה
 באצענו לאלו שעמדו שם - מימינט דיר אירך און די אלע איר...).

ה'תנש"א

יום ד' כ"ו מרחשון: לפני תפילת מנהה היכו בג"ע התחתון כמה חתנים כדי
 לקבל את הסיידור והרבי מסרו לזה שמתחתן קודם, ובירך כאו"א: "אויסבעטען אלע
 גוטע זאכן, בנין עדי עד, בשורות טובות". ונתן (מתוך חופן מטבעות שבידו הקי)
 לב"א כמה מטבעות - אולם במספרים שונים: מטבע של חמש סענט, ומטבע של
 פענץ. ובירך לתפילת מנהה נכנס הרבי בשעה 3:55 לערך. לתפילת מעריב נכנס
 הרבי בשעה 5:20 לערך, אחר התפילה יצא מבהכ"ס כשמעודד בידו הקי את
 השירה.

יום ה' ז"ך מרחשון - רידן נצח: הרבי נסע לאהל בשעה 1:40. הרבי חזר
 מהאהל שעה 6:15 ובעבור כמה דקות ירד לתפילות מנחה מעריב. כשנכנס
 לבהכ"ס הי' ניכר על פניו שביעת רצון ונראה אויפגעלייגט - לראות את השלוחים
 שיחיו מכל קצווי תכל, אשר רובם הגיעו כבר לפני תפילות מנחה מעריב - כדי
 להשתתף ב"כינים השלוחים העולמי" הרביעי, המתחיל בלילה זו - עד יום שני ב'
 כסלו. אחר תפילת מעריב יצא מבהכ"ס כשמעודד בידו הקי - ובחוק - את
 השירה, ופני (אוירח) 770 משתנית לגמרי.

מאוחר יותר התקיים סיום הרמב"ם כשרבים מהשלוחים משתתפים והתוודע
 מזקני החסידים המשפיע הרה"ח ר' אברהם ש"י מאיער.

יום ו' כ"ח מרחשון: כשנכנס הרבי לתפילת שחרית, בהכ"נ ובכיהמ"ד - 770 הי'
 מלא מפה לפה מכללות השלוחים שיחיו שבכל קצווי-תכל מחמש היבשות בעולם,
 ובעיקר בלטו מאת השלוחים ומנהלי בתי חב"ד שיחיו מאה"ק. אחרי התפילה יצא
 הרבי מבהכ"נ כשמעודד בידו הקי את השירה.

לפני תפילת מנחה (בשעה 3:15) נתן הרבי צדקה לתינוק א' (למרות שהיו שם
 עוד כמה ילדים), ואח"כ נכנס למעלית וירד לתפילה. אחרי התפילה הכריזו את זמן
 קבלת ש"ק בשעה 5:15 ואח"כ יצא הרבי מבהכ"נ כשמעודד בחוק את השירה -
 במיוחד לעבר השלוחים שיחיו, כשניכרת על פניו הקי קורת רוח מיוחדת. למעלה
 כשיצא מהמעלית נתן עזה"פ צדקה לתינוק הנ"ל, ואחר נכנס לחדרו הקי.

ליל ויום ש"ק תולדות - מבה"ח וער"ח כסלו: כשנכנס הרבי לקבלת שבת (בזמן הנקוב לעיל), כשעלה על הבימה - הניף את ידו לעבר הקהל בתנופה עזה. ב"לכה-דודי" ניגנו וכרגיל עודד בידו, וכמיוחד עודד בחזק לאחרי "בואי ושלום", וחזרו על הניגון כשלושה פעמים. אחרי התפילה יצא מבהכ"נ כשמעודד בידו הקי השירה, הדבר בלט במיוחד כשכפרחזור - ליד געה"ת עמדו כו"כ ילדים שיחיו שניגנו בהתלהבות ועודד לעברם בידו, לימינו ולשמאלו. בשעה 8:30 ירד הרבי לבהכ"נ לאמירת תהילים, במשך אמירת תהילים עמד הרבי. כשיצא מבהכ"נ - בשעה 10:00 לערך - אחז הרבי בקאפי קמ.

לתפילת שחרית נכנס הרבי בשעה 10:35 לערך. אמירת ההפטרה דמחר חודש היתה שלא ע"ד הרגיל: הרבי אמרה בקול יותר רם, והטעים כו"כ פסוקים באופן מיוחד. את הפסוק ויאמר שלחני נא וגו' והפסוק האחרון של ההפטרה קרא הרבי לאט ובהגדשה יתירה. בתפילת מוסף בחזרת הש"ץ ניגן הש"ץ שים שלום, והרבי עודד בחזק את הניגון וחזרו על הניגון כשש פעמים.

כמה דקות לאחרי השעה 1:30 נכנס הרבי להתועדות, מיותר מלהדגיש את ריבוי הקהל בלעה"ר - ובעיקר של השלוחים שיחיו שהגיעו מכל קצווי תבל, שנכח בעת ההתועדות. הצפיפות והרוחק הי' יותר מבעת ההתועדות דשמח"ת וש"פ בראשית - אולם השקט נשמר בכל התוקף ודברי הרבי נשמעו בכל ביהכנ"ס! כשהרבי נכנס ניגנו את המארש של ר"ח כסלו והמשיכו לנגנו לאחרי שהרבי בירך בופה"ג. א' מאנ"ש שמקומו ממול הרבי (למטה מביתם ההתועדות) - ונדחף עם עוד א', רמז לו הרבי בראשו - בחיך קל על פניו הקי' - שימנע עצמו מלדחוף. כמו"כ הביט הרבי (ברצינות) על כו"כ מאנ"ש שהיו צריכים לעזוב את מקומם, מחמת הצפיפות וכיו"ב.

שיחה א' הי' אודות השליחות / ילדי צירנוביל, אחרי שיחה זה ניגנו מארש נאפוליון ועודד בידו בחזק לכל הכיוונים. באמצע הצביע הרבי לעבר ר' דוד שי' נחשון ולעבר ר' אבי שי' טאוב, וסימן להם שיאמרו לחיים כמו"כ סימן להרה"ת ר' יוסף יצחק הכהן שי' גוטניק שיאמר לחיים על כוס גדול, ואח"כ עודד לעברו בשתי ידיו הקי'. בשיחה הב' דיבר על מדריגות שליחות וכן דיבר על ספר השלוחים ש"ל אינו מושלם "ההסיבה לזה ווייל מא"איז פארטומולט מיט עניני הגלות", ולכן שיראו להוציא לאור מושלם מכל השלוחים וכו', אחרי שיחה זו ניגנו הניגון על המילים "יחי אדוננו מורנו ורבנו" ועודד בידו לכל הכיוונים.

שיחה ג', דיבר אודות יתן ויחזור ויתן, ועוד על האלבוס, אחרי ניגנו הניגון דשמח"ת, ופה הי' משהו מיוחד, דער רבי האט זיך פשוט כפשוטו געווארפן מיט די הענט לכל הכיוונים! ומפעם לפעם בחזק מאד, עד שהקהל יצא מגדרו.

כל השיחות אמרן הרבי בקול רם, והי' נראה אויפגעלייגט וכנ"ל. שיחה רביעית דיבר על חודש כסלו ועל חלוקת המשקה. העמידו חמשים(!) בקבוקים הרבי מוג מעט מכל קנקן לתוך כוסו, כשהגביע התמלא ביקש את הכוס (של זכוכית - שהיתה מתחת השולחן) ושפך לתוכה. אח"כ כשהתחילה החלוקה מוג הרבי מהכוס (הניל), - ולכשנגמר הכוס מוג מהגביע - לכל קנקן ומהקנקן לכ"א מהלוקחים - לתוך כוסם. לכו"כ מסר (לאחרי שמוג לכוסם) את הקנקן בידו. כשניגש הרה"ת ר' דוד שי' נחשון לקחת קנקן, הורה לו הרבי שיקרא לידידו מר אבי שי' טאוב, וחיכה עד שניגש ומוג גם לו. לכאוי"א מהעוברים בירך: הצלחה רבה. מאחרוני הלוקחים הי' הרה"ת ר"מ שי' הארליג - עבור הסעודת הודאה הי"ג של ר"ח כסלו. חלוקת המשקה ארכה ח"י דקות, ואחרי התחיל הרבי לנגן הניגון הקפות לאביו הרלווי"צ ז"ל - כשמנעע בראשו

הק' לעידוד השירה. ואח"כ טעם מהמוזנות, אח"כ ענה לקהל לחיים, ואח"כ הכריז אורות אמירת ברכה אחרונה. ההתועדות הסתיימה בשעה 4:05.

בתפילת מנחה הסתובב הרבי פעמיים לעבר הקהל לשמאלו למשך זמן. בעת חזרת הש"ץ, ניגן הש"ץ שים שלום והרבי עורר בידו הק' השמאלית, אח"כ בשתי ידיו. אח"כ עורר בימינו ובשמאלו, כשמביט לעבר הקהל העומד לשמאלו. אחרי תפילת מנחה הכריז הגבאי הר"י שי' פינסון את זמן תפילת מעריב בשעה 5:15, והרבי יצא מביהכ"ס כשמעורר בידו הק' את שירת ר"ח כסלו.

לתפילת מעריב במוצש"ק ירד הרבי למטה בבהכ"נ בשעה 5:20, והו דבר נדיר שהרבי יתפלל למטה בבהכ"ס, ואף בחודש תשרי במוצש"ק התפלל הרבי למעלה, וזה פשוט מפני ריבוי השלוחים שיחיו בלעה"ר כן ירבו. אחרי התפילה בסיום ההבדלה הכריז א' השלוחים שי' יחי אדוננו מורנו ורבנו שלשה פעמים, והקהל אחריו. אח"כ יצא הרבי מביהכ"נ כשמעורר בידו הק' את המארש של ראש חודש כסלו, אח"כ רקד הקהל למשך זמן, ואח"כ הכינו את ביהכ"ס עבור היסעודת הודאה" כדלקמן. היסעודת הודאה התחילה בשעה 10:00, בין השאר חילקו "תשורה" למשתתפים, ומי שלא ראה התועדות חסידיים דליל ר"ח כסלו הי'תנשיא בבית חיינו לא ראה התועדות חסידיים מימיו.

יום א' יום הבהיר ר"ח כסלו: הרבי ירד לתפילת שחרית 10:00, ב"הלל" ניגנו ועודד בידו, כרגיל, כשירד לעלייתו לס"ת, הלך בלי הסידור, והריליג הורידו ומסרו לרבי לאחרי עלייתו, והרבי לקח. כשאמרו יהללו הלך הרבי אחרי הס"ת, ואחרי שהכניסו את הס"ת ל"ארון הקודש", נגע הרבי ב"פרוכת" ויצא מביהכ"ס. כעבור עשרים דקות ירד הרבי לתפילת מוסף, ניגנו והרבי הסתובב כרגיל. ב"שים שלום" ניגן הש"ץ והרבי עורר בידו בחווק על הסטענדר, וחזרו על הניגון ג' פעמים. בסיום התפילה הכריזו הגבאי הר"י הכהן שי' כ"ץ ע"ד התחלת כתיבת ס"ת לזכות כ"ק אדמו"ר שליט"א, ולעילו נשמת הרבנית הצדקנית ע"ה ז"ל - ע"י יהודי מרוקו, בקשר עם ארבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א, הקשור גם עם ארבעים שנה למוסדות חב"ד במדינת מרוקו. מחוגי השעון הראו את השעה 11:30.

חלוקת הדולרים התחיל בשעה 12:45 והסתיימה בשעה 4:35. כעבור עשר דקות לערך ירד הרבי לתפילת מנחה, ולאחרי התפילה הרבי לא הסתובב ואף לא סגר את הסידור, ומיד התפללו תפילת מעריב. אחרי התפילה יצא מביהכ"ס כשמעורר בידו הק' את השירה. מחוגי השעון הראו את השעה 5:05.

יום ב' יום הבהיר ב' כסלו: בקריה"ת סימן הרבי באצבעו לגלול את העץ חייים הימני יל השמאלי, ואח"כ כשחזר למקומו סימן להרים סידור שנפל על הריצפה. הרבי נסע לאוהל אחרי השעה 1:00. בשעה 5:50 חזר הרבי מהאוהל, לפני שירד לתפילות מנחה מעריב הודיע ע"ד חלוקת הדולרים לצדקה. לאחר תפילת מעריב ירד מהבימה לפני שהתחיל בחלוקה אמר: "יתן ויחזור ויתן - וועט מען געבן יעצט יעדערן צווי דולאר, און דאס וועט זיין אלץ א המשך צו כינוס השלוחים", וחילק לכאור"א ב' שטרות לצדקה כשעבר המזכיר הרחיק הודיע לו הרבי: ע"ד נתינת אלף דולאר ותשעים לכ"א מהשלוחים עבור הוצאות פרטיות, החלוקה ארכה רבע שעה, ואחרי החלוקה יצא הרבי מביהכ"ס כשמעורר בידו את השירה.

ה'תשנ"ב

יום א' כ"ו מרחשוון: לאחרי שחרית הכריז הגבאי שיתפללו מנחה ווען מיועט זיין גרייט (שבד"כ הכוונה על חלוקת הדולרים). בערך בשעה 1:40 נודע שהרבי יתפלל מנחה בגעה"ת לפני חלוקת הדולרים.

בשעה 1:45 יצא הרבי לתפילת מנחה בנעה"ת כשיצא מחדרו הקי נתן הסידור לחתן ואמר לו "זאלסט אויבעטען אלעס גוטיס" ונתן לו ב' מטבעות לצדקה, אח"ז שאל הרבי באם יש מחותנים, והריל"ג הראה על גיסו של החתן הרבי נתן לו ג"כ ב' מטבעות לצדקה. השטענדער של הרבי הי' מונח על יד קיר הצפוני של נעה"ת, התפללו במנין 18 איש, לא אמרו תחנון בגלל הכנסת ס"ת שמתקיים היום לאחר התפילה. הסתובב הרבי לאות שיכריזו על זמן תפילת מעריב והכריז הרמ"ה שיתפללו וועט מיוועט זיין גרייט.

לאח"ז הרבי נכנס לחדרו הקי לרגע, הוריד הגארטעל והניח הסידור ומיד יצא לחלוקת הדולרים. החלוקה ארכה משעה 1:55 עד לשעה 6:50, כעבור כ 5 דקות נכנס לתפילת ערבית, במשך הצהריים התקיימה ב 770 הסיום והכנסת ס"ת שנכתב ע"י יהודי מרוקו, לזכות כ"ך אדמו"ר שליט"א ולזכרון הרבנית הצדקנית נ"ע.

יום ב' כ"ז מרחשון - דירן נצח: קריה"ת קראו בס"ת החדשה, כשהכניסו הס"ת לארון הקודש בחזרה שרו (כרגיל בהכנסת ס"ת) שישו ושמחו בשמח"ת והרבי עומד עם ידו הימנית על חלק הראשון (שבולט שלא יפול הסידור) של השטענדער ומעודד השירה על השטענדער, וכידו השמאלית מחזיק הטלית ובאמצע עורך בשתי תנועות בידו הימנית ממש כעין שמח"ת, ואח"ז המשיך לעודד על השטענדר. הרבי רחש בשפתיו הקי כל הזמן שמעודד (תוך שהוא מסתכל להריקוד ע"י השלשה שלוחים של מרוקו לפני הארון קודש).

כשהרבי יצא מביהכניס בירך הנוסעים בברכת פארט געזונטערהייט ס"זאל זיין בשורות טובות און הצלחה רבה. גם למעלה כשיצא מהמעלית בירך הנוסעים פארט געזונטערהייט ס"זאל זיין בשורות טובות. אחרי שחרית התחילו השלוחים להתכונן לתמונה וכן אז נודע הבשורה שהיום בערב לאחר מנחה ומעריב הרבי יחלק קונטרס לכא"א קשור עם סיות הס"ת שהתקיים היום, ביחד עם חתיכת לעקאח ובי' דולאר לצדקה.

הרבי נסע למקה בשעה 1:30 וכעבור כ 50 דקות חזר. הרבי נסע לאוהל בשעה 3:15 וחזר בשעה 6:40 לערך. כשיצא מהמכונית אחז בידיו הקי רמב"ם לעם ומענה לשון. כעבור כ 6 דקות נכנס הרבי לתפילות מנחה ומעריב לאחר התפילה הכריז הגבאי מטעם מזכירות שבעוד כחצי שעה יחלק הרבי בידו הקי קונטרס לכא"א. הרבי יצא מביהכניס והשעה לערך 7:07. בשעה 7:45 לערך נודע שעוד כמה דקות תהי' שיחה בבה"כ"ג למטה החלוקה תתקיים מיד לאח"ז בביהכני"ס.

בשעה 7:50 נכנס הרבי בלי גארטעל ובידו הקי פאלדער ועליו גומי (שבו פ"ג רדמי הפ"ג של השלוחים). הרבי עלה לבימה והניח הפאלדער על השטענדער, ומיד התחיל אמירת שיחה בהמילים: לכל לראש איז פותחין בברכה, לאחר התחלת השיחה סגר עיניו הקי, וקרוב לסיום השיחה פתחם. השיחה ארכה כחצי שעה לאחר השיחה ירד הרבי מהבימה ולקח עמו הפאלדער הנ"ל (החזיקו מתחת לזרועותיו הקי כל זמן החלוקה!) והתחיל לחלק לכ"א קונטרס סיום והכנסת ס"ת - בהוצאה מיוחדת בעטיפה יפה, הקונטרס הי' בתוך הפלסטיק ובתוכו ג"כ שתי דולאר, וחתיכת לעקאח מעוטף בשקית פלסטיק, בתחילה עברו האנשים עד שעה 9:25, אח"כ עברו הנשים עד לשעה 11:30 לערך, אז עברו עוד הרבה אנשים. במשך החלוקה הי הרבי במאור פנים מיוחד און זייער אויפגעלייגט וחיין להרבה ילדים שעברו.

באמצע גמרו הפלסטיק והתחילו לשים הקונטרס בתוך מעטפות צהובות ולפעול הביאו מיד עוד פלאסטיקים, ולידי הרבי הגיע רק א' מהמעטפות הנ"ל, הרבי שאל להריל"ג מה זה, והריל"ג אמר משהו, והרבי חילקו כרגיל.

קרוב לסוף החלוקה בשנגמרה הלעקאח הכניסו להשקית "טשוקולאד טשיפ קוקי" במקום הלעקאח. החלוקה ארכה קרוב ל 4 שעות, והרבי חילק כתשע אלפים וחמש מאות קונטרסים. בסוף החלוקה לקח הרבי קונטרס והכניסו בגומי ביחד עם הפאלדער הגיל. אח"כ המשיך לחלק לעוד כמה שהגיעו, ויצא מביהכניס כשהוא מעורר השירה, השעה 12:07.

יום ג' כ"ח מרחשון: לפני תפילת מנחה חילק הרבי מטבעות לצדקה לילדים למטה בביהכניס לכל אורך הדרך. לאחר מנחה כשיצא הרבי מהמעליה עמד האדמו"ר מלעלוב שליט"א והרבי ברכו. יאריך ימים על ממלכתו בשורות טובות לו ולזרעו אהריו. אח"כ בירך הנוסעים לצרפת. BON VOYAGE BON MAZAL.

יום ד' כ"ט מרחשון: הרבי נסע למקוה בשעה 2:05 וחזר בשעה 3:00. הרבי נסע לאהל בשעה 3:50 לערך. כשיצא בירך נוסעים וגם נתן להם מטבעות לצדקה.

ליל ויום ה' יום הבהיר ר"ח כסלו: הרבי חזר מהאהל בשעה 6:40 לערך, וכעבור כמה דקות נכנס לתפילת מנחה ומעריב כשהתחיל החזן את הקדיש לפני ברכו פנה הרבי והביט על החזן. הרבי עודד השירים באופן חזק על המדף של השטענדער בסוף עלינו בהמילים כי המלכות, התחילו לשיר "הרבי שליט"א", והרבי מעורר באופן חזק מאד על השטענדער ובפרט בקטע האחרון.

לאחרי קדיש יתום, הסתובב הרבי והסתכל לעבר המיקרופון לסימן לשיחה, ומיד הכינו השטענדער השני והרבי חיכה במקומו, בנתיים שרו אל תירא הורבי נישג להשטענדער (אשר נשאר בלי מפה) ועודד בידו הק' את השירה אך צדיקים - בתנועות חקות. אח"כ הי' נראה שעומד להתחיל את השירה אך מיד פנה לעבר החזן לאות שיגיד קדיש הרבנן. לאחר קדיש הכריז גבאי ע"ד שחרית, והזמין את הקהל להסעודת הודעה רבתי.

השירה ארכה כ 20 דקות ואח"כ חילק שתי שטרות לצדקה לערך 25 דקות. הרבי יצא מביהכניס בשעה 7:55 לערך, כשהוא מעורר בידו השירה.

יום ה' יום הבהיר ר"ח כסלו: הרבי נכנס לתפילת שחרית בשעה 10:30, החזן הי' כמו במעריב הרה"ח ר"ב ש"י ליפסקער, שרו שיבנה בית המקדש והרבי עודד השירה בידו הק' על השטענדער וחזרו על הניגון שלשה פעמים. בהקטע את צמח התחיל הש"י לשיר הניגון של זאל שוין זיין די גאולה, והרבי עודד השירה כמה פעמים בידו השמאלית עם התפילין, על מדף השטענדער.

ב"שים שלום" שרו בניגון הרגיל, וחזרו על הניגון שלשה פעמים. בהלל ניגנו הללו והרבי עודד. בקריה"ת לקח עמו הסידור והניחו על הבימה לימין הסי"ת, אחר הגבהה וגלילה נשק הרבי הסי"ת בטליתו, והלך אחרי הסי"ת עד הארון הקודש, חכה עד שהכניסו הסי"ת וסגרו הארון הקודש, ואז המשיך לסבב בימת הקריאה, ויצא מביהכניס כשהוא וחמש משפתי הק' אשרי ובא לציון.

לאחרי כ 20 דקות נכנס הרבי לתפלת מוסף עם הסידור התהילים, בדרכו מעורר את השירה כרגיל. הרבי יצא מביהכניס בשעה 12:00 לערך, הרבי נכנס לתפילת מנחה בשעה 3:15 לערך, וחילק מטבעות לצדקה לילדים לאורך הדרך (כרגיל בזמן האחרון). כשנכנס וכן כשיצא הרבי מתפילת מנחה הסתכל על השולחן שעמד באמצע ביהכניס ועליו הרצעו למכירה חוברות וספרים שונים. מעריב בשעה 6:45, לאחר מעריב סימן לחלוקת דולרים לצדקה. החלוקה ארכה כ 10 דקות. בשעות הלילה י"ל קונטרס ר"ח כסלו.

מגילת ר"ח כסלו

כאשר התחילו לשיר בהקפה הרביעית והרבי הפנה את פניו הק' לעבר הקהל, תוך כדי מחיאת-כפיים - אחזה רעדה בכל הציבור כולו, פניו הק' של הרבי שליט"א, לפתח, ההווירו כסיד; וכאשר מחא כפיים - בקושי נגעו כפיו זו לזו. המחזה הנוכחי לא אך זמן רב. כעבור שעה קלה, היפנה הרבי חזרה את פניו הק' מהקהל, נשען בידיו על הסטנדר שלו, ופנה למוזיקרו הרב יהודה-לייב גורן בהוראה להגיש לו את כסאו.

בתום ה"הקפה" התיישב הרבי שליט"א בכסאו, נשען לאחוריו ועצם את עיניו הק' - - - לב הקהל החסיר פעימה. כולם היו המומים. בין-רגע הפכה המתיחות ההיסטרית שתקפה את כולם לקראות - סערה כמו: "מיס", "חסר אוויר" וצערות - "להתרחק מהבימה".... ומכל עברי בית הכנסת הגדול נשמעו בכויות מללות וקורעות לב... המומי התרגשות, מבלי לדעת מה מתרחש כאן, עמדו החסידים: "רק לפני 5 דקות היה כאן מאוד שמח; כולם ראו איך הרבי עומד על בימתו ומוחא כפיים לכל עבר וקעת".... - - - פתאום, ללא כל הוראה מוקדמת, התחיל הקהל לצאת בבהלה מבית הכנסת, כדי שיהיה לרבי שליט"א יותר אוויר לגישה. ולא עברו דקות ספורות, וביה"כ הענק התרוקן מכל אלפי ממלאיו. רק פה ושם עדיין עמדו אי-אלו חסידים. הדלתות והחלונות נפרצו כולן, לתת לאוויר הקריר והצח מבחוץ "דרך כניסה" לפנים.

בחוץ - עמדו כולם בהולים. כולם בהתרגשות גדולה, מבלי לדעת מה קורה בפנים, בבית הכנסת. אחד הנוכחים סיפר: "כל אחד התבייש להביט בפרצופו של השני ולשוחח על המחזה הנורא. כולם הרגישו בעצמם אשמים בכל מה שקרה וקורה בפנים".

ויבקשו מ"ק אדמ"ר שליט"א שיעלה לחדרו לנוח מעט; אך הרבי לא שע הצעה זו, ובו במקום ציווה להמשיך את ה"הקפות" - במהירות - עד תומן.

בינתים מיהר איש ה"הצלה" ר' לייבל ביסטריצקי, והגיע בריצה עם מכשירי החמצן בידיו. כאשר הבחין הרבי בהם, חייך... וישב בלי להתחשב בכל הנעשה סביבו.

רבים צעקו להביא מיד מים, בכוונה לתת לרבי שליט"א לשתות משהו, אך הרבי שליט"א התנגד לכך, באומרו, כי מחוץ לסוכה איננו שותה! גם כאשר המוזיקר, הרב בנימין קליין - שישב אפוף התרגשות על הריצפה ליד הרבי - ביקש מהרבי מספר פעמים שיאות לקחת את המים - אך הרבי לא הגיב.

ידיה בימי חג הסוכות בשנת תשל"ח, מידי ערב, כבכל שנה, נערכה בחצר כבוד קדושת אדמ"ר שליט"א "שמחת בית השואבה". אותה שנה רקד הרבי כפי שמעולם לא רקד.

"מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו" - והרבי רקד ושמח ללא ליאות וללא הפוגה. הרבי, בן שבעים וחמש, היה מפזז ומכרכר בכחור צעיר.

בימים ההם, יום הושענה רבה, חילק כ"ק אדמ"ר שליט"א כמנהגו פרוסת "לעקאח" לכא"א (שלא הספיק לקבל בערב יוה"פ), כשהוא מחלל לכולם: "א שנה טובה ומתוקה".

בתוך כך צילצלה הרבנית הצדקנית מרת חיה-מושקא (ע"ה ז"ל) למוזיקרות, וביקשה, לא להכביד היום על בעלה - כ"ק אדמ"ר שליט"א - היות ואינו מרגיש כל כך טוב. לכן, גם ביקשה, לקצר את ה"הקפות" בערב.

אחרי תפילה המנחה, בעמדו כבר לנסוע הביתה, הבחין הרבי בשורה חדשה של אנשים העומדים ומחכים לקבל "לעקאח". הרבי, אוהבם של ישראל, נכנס שוב לסוכה, חילק גם להם "לעקאח", ואחר כך נסע לביתו.

מפאת חוסר הזמן לא הספיק הרבי לטעום מאומה וכו' בבית, כי (כנראה) באותה השעה שיעודה לכך חילק הרבי כאמור עוד-הקפות "לעקאח". אחרי זמן מה, קודם כניסת החג, חזר הרבי ל"770".

בלילה ההוא, ליל שמיני עצרת, נקראו "פסוקי אתה הראת" לפני ה"הקפות"

במהירות מפליאה [שכן, לפני אמירתם ביקש הרבי שיקצרו כל הפסוקים - שלוש פעמים. בעת שירת הניגונים, בהפסקות שבין שלוש מחזורי אמירת הפסוקים, הבחינו בעייפות כלשהי על כ"ק אדמ"ר שליט"א, למרות עוצם השמחה שהייתה נסוכה על פניו הק' ומחיאת-הכפיים שלו הסוערת.

"להקפה" הראשונה רקד הרבי שליט"א ביחד עם י-בלח"ט - גיסו הרש"ג (ז"ל); והפעם בהתלהבות גדולה מתמיד. ה"הקפות" בליל שמיני עצרת הרי הם המשך של "שמחת בית השואבה". "סוון סוונט" היה מלא עד אפס מקום. אלפי חסידים רקדו, פיזו ויכרכרו בכל עור. הרגליים רקעו בהתלהבות, העיניים ברקו מעוצמת הדביקות. הריקוד נמשך שעות והשירה בקעה ועלתה כלפי מעלה.

ברם, מיד לאחריה, ב"הקפה" השנייה והשלישית - אותן רקד הרבי, כרגיל, על בימתו המיוחדת לו - היו כבר הניגונים ומחיאות כפיו הק' אטישות וקצרות יותר, ועייפות יתרה הורגשה על הרבי שליט"א.

לתת להשבת את השמחה והמשיכו את ריקודיהם בחובו; ואילו, לעומתם, עמדו פה ושם וכבו בכיות קרועות-לב. מחזה נורא ואיום.

ביתניים, כאשר נכנס כ"ק אדמ"ר שליט"א לחדרו הק' החזיק את עצמו בקיר... ומזכירו, הרב ח.מ.א. חודקוב - שנכנס אתו - נבהל ביותר בראותו זאת; הורה לו הרבי שילך לחדר המרכז (המזכירות). הרבי סגר את הדלת, והתבונן לבדו בפנים מספר דקות. חנה ג. ירדה מאחד החדרים למעלה ודפקה בדלת. הרבי לא הגיב מהומה. היא דפקה שוב בדלת ואמרה את שמה בקול. הרבי פתח את הדלת, ואמר, היום לא כלום "וזהו רק מהתאמצות יתירה, כי כל היום לא אכלתי ועמדתי על הרגליים, וממילא זוהי עייפות יתירה בלבד".

זתקרא

המלכה, הרבנית הצדקנית מרת חיה מושקא (ז"ל ע"ה), מביתה, לבוא מיד אל בעלה - הרבי שליט"א. היא נכנסה לרבי דרך רחוב אחורי, "וניגון סטריט", כי בפתח "770" עמדו אלפי אנשים.

בתוך כך הורו כולם - שעמדו על המדרכה שבפתח "770" לעבור לצד שממול ולעמוד רחוק יותר, כדי שהרעש לא יפריע את מנוחת הרבי. הממונים הקפידו מאוד על כך ולא הניחו לאף-אחד להתקרב לעבר "770" כולם, זקנים וצעירים, עמדו שם, והמתח גבר והלך.

במיוחד גבר המתח כאשר הדליקו את האמבולנס, וכך הזמן רצו רופאים לידו הלך וחזור. באמצע הבחין הצבוע שסוהבים מיטה לתוך הבנין. צמרמורת עזה תקפה כולם, והרבה פשוט התחילו לבכות...לא היה מי שיעז את פשר הדבר.

אבל, כעבור דקות ספורות יצא ר' לייבל ביסטריצקי והכריז שאין ממה לפחד; "את המיטה" - הוא אמר - "הכניסו עבורו ילד שנפצע כאשר רץ בתוך הבהלה הגדולה". הכרוז אכן הרגיע את המצב במעט-מה, אך כולם עדיין עמדו המומים ומתוחים.

הרבי נכנס לסוכה, לבוש מעיל, והרבנית, הרש"ג, הרופאים והמזכיר אחריו. ביקשו שהרבי יאכל וישתה בחדרו, אך הרבי שלל זאת באומר, שאינו רוצה לאכול לפני קידוש ומחויץ לסוכה. טרם שנכנס וענה אחד הרופאים ואמר לרבי, שעדיף שלא ילך לסוכה, כי ההליכה בהחלט אסורה עליו. באומרים כי הרבי ענה לו: "איך אני יכול להשאיר את הרבנית כל הלילה לבדה, לא לאכול ולא לעשות 'קידוש' עבורה".

הרבי התיישב בסוכה והשעין בקלות את מצח ראשו על ידו הק'. הביאו לו יין ומיץ-ענבים, ואוכל עבור סעודת יום-טוב. בתוך המאכלים שהגישו לרבי הפעם - דאגו להכניס בהם מידה גדושה של נופת (צוקער), כי לפי דעת הרופא ר' א. זליגוני (ז"ל) היה חסר לו נופת בדמו.

הרבי לא הסכים לעשות 'קדוש' אלא על יין, באומר: "קידוש" מאכט מען אויף ויין (ניט אויף גרעיפ-דזווסט).

אחרי 'קידוש' אכל הרבי "לעקאה"; ואחר כך נטל את ידיו הק' לסעודה, ביחד 'המוציא' ואכל פרוסת חלה. את הפרוסה טבל קודם במלח שהיה

כשתיים-שלוש דקות ישב הרבי שליט"א בכסאו, ומיד קם על רגליו להמשיך את ה"הקפות". בשעה זו היה ביהכ"ס - ה"זאל" למטה - כמעט ריק מאדם, ופחות ממאה איש נשארו בו; ביניהם - סקרנים בודדים, ורופאים המסתובבים נטולי-עצה שלא הבינו עדיין בדיוק מה קרה.

בעת ששרו ב"הקפה" החמישית, מחא הרבי את כפיו בקלות, ולאחריה - התיישב שוב במקומו. את ה"הקפה" השישית ערכו בשקט, בכדי שלא לאלץ את הרבי לטרוח ולקום - לא שרו ולא רקדו. [לפי נוסחה אחרת נערכה גם ה"הקפה" החמישית במחיריות, ללא שירה וריקודים, ולאחרי ה"הקפה" השישית שוב לא הרגיש הרבי בטוב והתיישב, אך התורמם מיד ל"הקפה" האחרונה].

כאשר הגיעו ל"הקפה" השביעית והאחרונה - אותה נוהג הרבי לערוך במעגל המיוחד לה במרכז ביהכ"ס - הציעו לרבי שליט"א לערוך אותה הפעם מעל בימתו הקדושה, בכדי למנוע ממנו טירחה מיותרת. הרבי, אבל, לא קיבל את ההצעה, ובו בזמן לקח בידיו הק' את ספר-התורה, וצעד לעבר בימת ה"הקפות", במרכז ביהכ"ס.

כאשר התחיל הרבי ללכת, הסתובב תחילה לראות באם גם ניט, הרש"ג, צועד אחריו למקום ה"הקפות", כרגיל. מיד ביקשו מהרש"ג שיפסיק לרקוד מיד בתחילת הריקודים (בכדי שהרבי לא יצטרך להטריח את עצמו הרבה).

במהלך הצעידה למרכז בית-הכנסת, היו כאלו שנשקו את ספר-התורה של הרבי; אך הר"ל גרוני - שצעד לפני הרבי - בראותו זאת - מנע מהנוכחים לנשק, כדי למחר את סיומו של ה"הקפות".

עם הגיע הרבי שליט"א לבימת ה"הקפות" שר הקהל את "ניגון ה"הקפות"; והרבי רקד כרגיל עם הרש"ג (ז"ל). "הקפה" זו נערכה באיטיות ובקצרה, כאשר פניו הק' חיוורות כסיד. הרש"ג, שהבין את המצב, הפסיק מיד את הריקודים ואחרי מספר סיבובים... הרבי חיך אליו, כשואל, למה הפסיק את הריקודים...

בתום ה"הקפה" הכניסו את ספרי התורה חזרה לארון-הקודש, והרבי שליט"א חזר למקומו. בהגיעו למקומו, מעל בימתו הקבועה - אמרו 'עלינו'. לאחר אמירת ק', הכריז הרבי שליט"א (באופן קל), כדרכו: "גוט יום טוב! שלוש פעמים. בעת ההכרזה עשה הרבי תנועה מלוהבת בשתי ידיו הק', כאשר כל גופו הק' מתנונען חזק!

אחר כך התחיל הרבי בעצמו לשיר "ושמחת בחגיך", ירד מבמתו, ובצעדים מדויגים ניגש לחדרו. בדרכו לחדרו רימז בידיו הק' (באופן קל) להגביר את השירה.

כאשר יצא הרבי שליט"א מבית-הכנסת ועלה לחדרו הק' - סגרו מיד את כל הדלתות, וכולם יצאו החוצה. חברי המזכירות היו כולם מאוד בהולים. הרב יהודה קרינסקי רץ יחד עם רופא אחד והתקדם לעבר הכניסה ל"770"; ובאשר עמד קהל-האלפים בדרכם ולא הצליחו לפלס לעצמם דרך לעבור - צעק ודחק.

כך, מבלי כל ידיעה על המתרחש מבפנים, עמדו כולם ברחבה הגדולה שבפתח "770". אלו לא רצו

אחד. מיד הזעיקו הרופאים ארבעה רופאי לב, ממיטב הרופאים של ניו יורק. באישון לילה נחפזו המומחים ל-"770" ובידיהם מכשיריהם המשוכללים. ארבעה הרופאים בדקו את הרבי ביסודיות. תוך כדי הבדיקה התערב הרבי בדבריהם. הרופאים השתוממו מן הידע העצום שהרבי המגן בנושא הלכ. לא הבינו מניין יודע אדם שמעולם לא למד רפואה - הכול על פעולת הלב.

לאחד שהרופאים בדקוהו - שאל הרבי: "איזה דבר גורם שהדם יצא - המחט (הזריקה) או הריקות שבו ('וואקיום'), המושך את הדם מהגידים?" (והרופא ענה: "הריקות"). "פעם" סיפר לו הרבי, "התענינתי בכך, כי משהו בא אלי וטען שהוא ריק ואינו שייך כלום. אמרתי לו, אדרבה, דבר של ריקות מושך לתוכו בכוח חזק יותר; וממילא הוא כלי לכל עניני טוב וקדושה", והרבי סיים: "הרי בשמיני-עשרת הרבנים אומרים 'סערמאנס' (נאומים), ומכיון שאינני מורשה לדבר, הנני אומר מה שאמרת ואתה תמסור להשאר".

אחרי הבדיקות האלה, לא הותירו עוד מימצאי הרופאים מקום לספק, הרבי עבר התקף נגד קשה מאוד. מצבו קשה ביותר. "אגב", שואל אחד הרופאים, "האם הרבי לא נאנק מכאבים?" - "הרבי לא שמעו קול", ענה המזכיר. - "מה זאת אומר?", תמה הרופא, "האם לא צרחו האם לא התפתל?" - "הרבי רק התיישב בכסא, ענה המזכיר, "אף הגה לא נשמע מפיו. לא תלונה, אף לא אנהח".

הרופא לא האמין למשמע אוזניו. "עליך לדעת" הסביר הרופא למזכיר, "כי הרבי סבל כאבי תופת. זהו סבל שהוא מעל לכוח הסבל האנושי. אני רופא כבר עשרות שנים ומעולם לא נתקלתי באדם שהגיב לכאבים אלו בצורה שכזו. אינני יכול להבין זאת", מילמל הרופא, "פשוט, טרם ניתקלתי בתופעה שכזאת".

השעה 2 לפנות-בוקר. הרופאים החליטו לתת לרבי מיד זריקה נגד כאבים. אחד הרופאים גישש ושאל לרבי, "האם לתת לרבי זריקה נגד כאבים?" "לא", ענה הרבי מיד, "אין צורך". אחד מהחסידיים שנכח במקום אמר ברוגזה לרופא: "האם לא ברור לך שאם אתה שואל באופן כזה, הרבי בוודאי יסרב. הרי היום יום-טוב ולפי ההלכה מותר לעשות זריקה רק בפקודת רופא". הרופא הבין וחזר לרבי ואמר: "כרופא אני מצווה על הרבי להסכים לזריקה. הזריקה חיונית ביותר כי עוצמת הכאבים מסכנת את חיי הרבי". הרבי הסכים מיד. אחר-כך נרדם הרבי קצת, כרגיל אחרי זריקות חזקות כאלו.

ביינתים התייעצו הרופאים ביניהם ומסקנתם היתה חד-משמעית: על הרבי לעבור מיד למחלקה לטיפול נמרץ באחד המרכזיים הרפואיים של ניו-יורק. מצבו חמור והוא זקוק לציוד המתאים ולהשגחה צמודה.

קולו של הרבי היה חלוש מעט, אך תקיף, "אינני אז מכאן. אני נשאר פה". הרבי אמר להם שהחלטתו היא המסקנה - שלא יהא ככלל בחשבון שיטע; הוא יישאר בחדרו. "מה היא עושה אדם שנמצא במקום

נתון בכלי (כף) על השולחן. הרבי טעם משהו ובידך לאחר ברכת המזון.

לשעה קלה ישב הרבי בסוכה. בזמן זה השתפר קצת המצב לטובה, ואחרי הסעודה אף נראה גוון בפניו. גם הרופאים ראו בכך הטבה כלשהי, כי בתחילה היה דופק הלב נמוך ביותר, ואילו בעת מנוחתו ושיבתו בסוכה עלה בהרבה.

אז"כ יצא הרבי מהסוכה ונכנס לחדרו. בשעה זו היו כאלו שהלכו כבר הביתה לאכול סעודת יום-טוב, אבל רוב-רובו של הציבור נשאר עומד בחוץ; וחיכה ויחל בנשימה עצורה לראות את הרבי יוצא מהסוכה שלם ובריא.

כאשר יצא הרבי הצהיבו פניו הצוהלות קצת, ובתנועת-יד חזקה ומעודדת - הורה לקהל להצטרף לשירה. הרבי בעצמו נעמד על המירפסת, המדרגות, שעל-יד הכניסה הראשונה, הסתובב לקהל ומחא כפיו הק' וסימן בידיו הק' להגברת השירה.

לאחרי שנכנס התחילו פניו הק' שוב להחוויר כסיד, כנראה מהתאמצות היתירה בעת שמחא כפיו הק' בחוץ. בינתיים, כאשר ישב הרבי בסוכה, הכניסו לחדר מיטה שהורידו מבית כ"ק אדמ"ר מוהרי"צ ז"ע. [לא היתה זו מטת כ"ק אדמ"ר מוהרי"צ ז"ע, כי הרבי שליט"א לא הסכים לכך].

באמצע פתח הרבי את הדלת חדרו וביקש להודיע לקהל: "מזאל זיך האלטן רואיג און מ'זאל גיין פראווען שמחת יום-טוב". כמו כן הודיע שהלילה לא ילך הביתה. [סיפרו, שהרבי אף רצה ללכת הביתה, אך רצינת סברה שעליו להישאר].

הרב לייבל גרונר בא אל הקהל ומסר להם את דברי הרבי. אז"כ מסרה המזכירות בשם הרבי: "שאלו שיעשו כבר 'הקפות' - ילכו לביתם לסעוד סעודת ילמט, ואלו שעדיין לא עשו 'הקפות' - יכנסו לבית-הכנסת לערוך 'הקפות' בשמחה". השירה האדירה אכן בקעה ועלתה, אבל בתוך כך הזדחלה האימה בלבבות.

יימאן הקהל להיפרד, ולו לשניה, מבית חיינו; אמנם, חזקה בקשת הרבי שליט"א על הציבור כולו, כמעט, והלכו הביתה לסעוד סעודת החג. אחרי שאכלו וטעמו דבר-מה, ללא כל תיאבון כמובן, מיהרו רבים לשוב אל בית המלך, לדעת את שלום הרבי ומה ייעשה לו.

כאשר התקרב הקהל קרוב מידי אל בניו "770", הורו שומרי הסף להם לעמוד במרחק-מה, כדי לא לגרום לבהלה ורעש מיותרים. מחוגי השעון הראו כבר על השעה שתיים לפנות-בוקר, אך אין איש שישגיח בכך.

במשך כל הזמן זרמו ללא-הרה המוני רופאים ל-"770". חרבה מהם הגיעו במכוניות המשטרה כדי שיוכלו לעבור מיד בין הקהל הענק, ללא קשיים מיותרים.

בינתיים, זמן מה אחרי שנכנס לחדרו, בשעה 1 אחרי חצות הלילה (לערך) - גילה הרבי - בפעם הראשונה - כי היו לו כאבים בלב. הרבי הסכים שיבואו אליו עוד רופאים-מומחים לבדיקות. הוא אמר שמוכן לדבר איתם בתנאי שאינם ימסרו את ממצאיהם לא לקרוביו, לקרוביהם או לידידיהם - לאף

"אני עולה זה המטוס הראשון לניו-יורק", והניח את השפורפרת.

ביתניים, יצא משהו מבפנים והודיע לקהל להתחיל לומר תהילים. בשעה 6 בבוקר יצאה ברזל קבוצה של 16 אברכים ותממים, ביניהם הרב יואל כהן, אל ציונו של ל"ק אדמ"ר מוהרי"צ ז"ע, להתפלל ולומר שם תהילים. מאוחר יותר, בשעה 11 בבוקר, יצאה הקבוצה השנייה לדרה, דרך של שש שעות הליכה; וכך במשך כל שעות יממות החו.

ובכל

מדינה ומדינה מקום אשר דבר הרבי גיניע נשמעו צעקות גדולות ומרות, וכולם מיהרו לבקש ולהתחנן על נפשם ועל נפש האומה; וגם באה"ק נודע הדבר חיש-מהר, ומיד הלכו להתפלל ליד המקומות הקדושים, וכארבעים אלף איש עמרו ליד ה"כותל המערבי" להתפלל לרפואתו הקרובה של הרבי שליט"א.

כעבור שעה התעורר הרבי, והרבינים נכנסו שוב אל הרבי, ואמרו לו שהוא צריך ללכת לבית-הרפואה. הרבי התנגד לכך בצורה חד-משמעית, ואמר להם: "את דעתי כבר אמרתי אתמול, ואל אשנה אותה" ושוב אמר לנוכחים: "צריך לשקול את אי-הנעימות שתהיה לי בבית-הרפואה מול המעלות שבה, שטוב יותר עבורי להשאר כאן".

אשה אחת, משרתת בבית ל"ק אדמ"ר מוהרי"צ ז"ע, שהיכנה את המיטה עבור ל"ק אדמ"ר שליט"א - אמרה לרבי, שרצונה לשאול אותו משהו; וענה לה הרבי בחיוב - היא שאלה: "איוב אימיצער וואס וואלט געשען דאס וואס אייך, און ער וואלט געפרעגט צי גיין אין שפיטאל וואס וואלט איר געזאגט? שאל אצלה הרבי: "וואלט ער מיר געזאגט?" וענתה: "כן", "ממילא", המשך הרבי, "דארף מען מיר איצטער אייך פאלג".

בשעה עשר בבוקר התכנס "מנין" של זקנים ליד חדרו של הרבי לתפילת שחרית. אבל בפועל התחילו להתפלל בשעה שתיים-עשרה וחצי, כאשר התעורר הרבי משנתו. עד קריאת-התורה התפללו ב"גן-עדן התחתון" (חדר ההמתנה ל"יחידות"), ואז לקריאת-התורה, נכנסו ל"גן-עדן העליון", חדרו הקטן של ל"ק אדמ"ר שליט"א, וקראו בתורה. "עמוד הקריאה", שלהו שימש בפעם הסטנדר של הרבי, עמד ליד המיטה.

כל המיילה התפלל הרבי שליט"א בשכיבה, וכך גם בקריאת התורה, אבל כשקראוהו לעלות לתורה ל"מפסיר" - אור הרבי כוח בנפשו, התיישב על מיטתו, נשק את ספר-התורה וביקר את הנוכחים. אחרי ה"קריאה" קרא הרבי את ההפטרה בקול ברור ורגיל, עד שאפילו אלו שעמדו בחיץ וכלו לשמוע את הקריאה.

את תפילת המוסף התפללו, כמו בשחרית, ב"גן-עדן התחתון". כאשר שרו הנוכחים "הוא אלוקיננו" ראתה בחרתנו" בחזרת הש"ץ - עייד הרבי את השריה בתנועות קלות על מיטתו.

קהל האלפים שהתפלל ביתניים בבית-הכנסת הגדול מעד כמעט כולו ברחבת "סלד" ושוחח על המצב. כך גם הציבור שעמד בפנים. להרבה נודע מפי הרופאים שהרבי עבר התקף לב, אך באמצע

שאינו בו בית רופאים ד", שאל-ענה הרבי לאחד הרופאים; וביקש לתת לו הלילה לנוח ולמחרת יהיה בסדר (כרגיל).

רופא אחר שאל לרבי, מה היה עונה לחסיד במצב זהה - שהיה שואל לו האם ללכת לבית-חולים. והרבי ענה לו, שאיננו מחוייב לענות על 'לו יצויר'... מיד נכנסו קבוצת רבנים אל הרבי שליט"א, ואמרו שילך לבית-הרפואה. הרבי אמר להם: "היות ואני יהודי דתי ('א פרומער איד'), וצריכתי לשמוע בקול הרבנים; ממילא אל תגידו לי את הפסק כדי לא לאלצני ללכת, כי אין צורך ללכת לבית-הרופאים".

במשך הלילה, עד לפנות בוקר, לא ישן הרבי כלל, מפחד שמא יקחו אותו באמצע השניה בשקט לבית-הרפואה.

כאשר ראו הרופאים שאיש לא יזיז את הרבי מהחלטתו, הסתודדו מספר דקות. לבסוף נענה אחד מהם ואמר לרבי: "אם אין הרבי מסכים לאישפוז - אנו עוזבים מיד ומסירים מעלינו כל אחריות. אנו רופאים מומחים ועיתרי-נסיון ואנו אומרים כי יש כאן סכנת נפשות. אם הרבי אינו מסכים להיכנס למרכז רפואי, איננו יכולים להיות אחראים לחיי הרבי" -

באמצע הלילה לבשו ארבעת הרופאים את מעיליהם ועזבו את החדר. הרבי, שעות מעטות אחרי התקפת לב קשה, נותר ללא כל השגחה רפואית.

ידידי

ומהרו המזכירים, יחד עם מספר חסידים, להביא ציוד ממרכז רפואי יהודי שבברוקלין. אחד מהרופאים במרכז עזר בבחירת הציוד והמיכשור. כעבור שעה קלה נהפך חדרו של הרבי לחדר טיפול-מרפץ משוכלל וגדוש ציוד. אותו רופא חיבר את הרבי למיטתו המעקב. בשעה חמש וחצי לפנות בוקר הבחינו, לתדהמתם, שהרבי עבר [תוך כדי שינה] התקף קשה, שני.

המזכירים התשושים יצאו מדעתם. לרגעים חששו כי ליבותיהם שלהם יבגדו בהם. ברור היה להם כי הרבי זקוק לטיפול רפואי מקצועי ומעולה. אך מה בידם לעשות? באישון לילה ישבו אין-אונים, על כסאותיהם, צמודים לחדר של הרבי ויגעו את מוחם בשאלה מה יהיה צעדם הבא. נתנו לרבי זריקה חזקה נוספת, וישן שינה עמוקה, כשעה. הנוכחים, הרופאים והרבנים, התלבטו כעת קשות אם לקחת את הרבי לבית הרפואה או לא - אלו לחיוב ואלו לשלילה, וקשתה על כולם ההכרעה. ואז, בשעה שש לפנות בוקר, כמו היכה רעם במוחו של הרב יהודה קרינסקי; "ד"ר וייס", קפץ מכסאו, "ד"ר וייס משיקנו, הוא יעזור!"

"ד"ר וייס היה רופא לב ממקורבי חב"ד, ואף ביקר בחצר הרבי. הוא היה אמנם צעיר - אך שמו הלך לפניו כרופא מוכשר ומבטיח. בלל לאבד שנייה התקשר ר' יודל קרינסקי אל ד"ר וייס. הרופא, שנחרד מעט מצילצול הטלפון שהעיר אותו משנתו בשעת בוקר מוקדמתו של יום-טוב, קפץ ואמר:

מאז שד"ר וייס נכנס לחדר, אמר שהמצב משתפר והולך ומשתפר. בכלל, תמיד כשעשו בדיקות היו מראים את המימצאים לרבי שליט"א, והוא היה אומר מה עליהם לעשות. "כל מה שהרבי אומר - כן הוא בדיוק", התבטאו הרופאים.

הרבי בקש מהרופאים שאם ישתנה, ד"ר, המצב - שלא יפרסמוהו. הרופאים שאלוהו: "האם היה לרבי כאבים כבר כמה שבועות?" הרבי: "כן". שוב שאלוהו: "אם-כן מדוע לא שוחח הרבי על כך עד עכשיו?" והשיב הרבי: "בכל פעם שהיה לי כאב - הייתי עושה 'מאסאז' והכאב עבר". ושוב אמר להם, שידע כל הזמן שהיה לו התקף לב, אבל לא רצה לגלות את זה.

הרופאים כולם התפלאו על כך שלפי כל הסימנים עבר הרבי את ההתקף הקשה בעת ה"הקפות", ולמרות זאת צעד הרבי ועלה מבית-הכנסת לחדרו למעלה - במדרגות! רופא לא כל-כך דתי (לרע"ע), אפילו, התבטא שאלו כוחות על אנושיים. "אי אפשר להאמין שאחר התקף-לב כזה יוכל אדם עלות במדרגות וללכת לאכול בסוכה", אמר.

אחד הרופאים אמר: "ראיתי פעם בספר, שמלך אף-פעם לא נפל לפני בני עמו, מכיון שאין זה לכבודו. וכמו כן, הרבי", אמר, "לא נפל על ביתו בבית-הכנסת בשעת ההתקפה; כי הרבי דומה למלך".

אחרי התפילה הודיעו, ש"כך אדמ"ר שליט"א אמר (להרב יהודה לייב גרונר) - "מען זאל ניט פארענסן גיין משמח-זיין אידן בבתי הכנסת וכו' און מזאל גיין מיט א שטורעם, וכן תפילה ערבית וה'הקפות" (בערב) יהיו בשמחה, און אזוי און מארגן, און דער עיקר - מיט א שטורעם! כמו-כן אמר, ש"אלו שרוצים לגרום להטבת בריאותי - שילכו לשמח".

רופא אחד מעיר קליוולנד, 'בעל תשובה', כאשר נכנס לרבי שליט"א - וראה כל כך הרבה רופאים על אתר - אמר, שחושב שחילל את יום-טוב בזה שהגיע באמצע החג, כי ספק גדול הוא אם יקבלו את חוות-דעתו. וענה לו הרבי: "זהו כמו בעדות לקידוש - החודש - שאומרים לעדים שיבואו ומחללים שבת ויום-טוב על כך, למרות שיש ספק גדול באם יקבלו עדותם; כיון שאם לא יבואו - לא ידעו אף-פעם על מולד החודש. וכך גם כאן", אמר הרבי, "בכדי לרפאות יהודי מחללים יום-טוב גם על הספק".

לפנות ערב נכנס הרב ש.א. קורנובסקי (יחד עם הרב י.ל. גרונר) אל ל"ק אדמ"ר שליט"א, ובעיניו זולגות דמעות איהל לרבי שליט"א "רפואה שלימה". הרבי הגיב על כך: "סאיז דאך א סתירה צו 'ושמחת בחיך'; 'מ'ויל דאך אז מיר זאל צוקומען אין בריאות - איז דאס דווקא דורך מרבה זיין בשמחה. בכיות", אמר, "איז נגד רצוננו".

ביום

ההוא נתן הרבי שליט"א להרב קורנובסקי שני בקבוקי 'משקה' (שהכניסו לפני החג), ואמר לו: "זהו בכדי לחלק לכא"א בעת ההתעוררות שלפני ה"הקפות" - שבוודאי יארגנו - ובוודאי לא יחסרו בה דברי-

תפילת שחרית יוד משהו מהחדר הרבי לבית-הכנסת ומסר שהרופאים קבעו שהמצב הולך ומשתפר והרבי יהיה, בע"ה, בריא.

[הרב סודק הריז שכולנו מקבלים על עצמנו להשתפר, ומבקשים מהקב"ה שישלח בקרוב רפואה שלימה ל"כך אדמ"ר שליט"א שיהיה בריא, ויתן לו אריכות ימים ושנים טובות.

ה"ר ישראל שמטוב היה לגמרי שיכור, וצעק שברצונו למסור את שנותיו לרבי שיהיה בריא ואילו הוא ימות. הוא הלך לרבי שליט"א לעשות אתו "הסכם", אך לא זכה לכך...]

לאחר התפילה בחדרו הק' התחיל הרבי לשיר "ישמחת", והורה שכל אחד (מהנוכחים) יעבור על ידו לומר "גוט יום-טוב". לכולם אמר: "גוט יום-טוב" ולכהנים הוסיף והביע: "וישך-כד". כאשר עבר הרב שמריהו גוראריה (מתל-אביב) אמר לו שידבר עם הגבאים אודות "מכירת המצוות" בשבת בראשית. עובדה זו העלתה כמובן את מצב-הרוח אצל כולם, שהיה נתון עד לשעה זו בשפל חסר-תקדים.

עכברו כמה שעות, במהלך התפילה, הגיע ד"ר וייס בטטה משיקגו ונכנס ל"כך אדמ"ר שליט"א. הוא אף הביא אתו כמה מכשירים מבית-החולים שלו, שעל ידם יוכלו הבדיקות שיבוצעו כאן למסור את התוצאות שם.

לפני כן, כש"ך הגיע ל"770", פרץ הרופא בכבי מר, באומרו: "תמיד אנתון יודעים שהרבי מחולל ניסים ונפלאות לחולים וכו', ואני בעצמי יודע זאת כי טיפליתי באנשים שהרבי שלכם אלי להתרפאות; וכעת עלי לבוא ולרפאות את הרבי בכבודו ובעצמו..."

"ברצוני שתטפל בי כמו פצינט רגיל". ד"ר וייס גרם לרבי מצב - רוח מרום, היות וכבר היה אצל הרבי "ביחודות" לפני נישואיו.

הרופא וייס בדק את הרבי. "קשה לטפל כך בחולה. קשה - אבל אפשר", הוא אמר, "אינני רופא גדול, אבל אני יודע מה זה 'רבי'; ולכן אוכל אני לרפאות את הרבי". והמשיך: "אני ישרא כאן כל זמן שיידרש ואתפל ברבי, עד אשר יבריא. והרבי בוודאי יבריא". הרופא אף הביא איתו את הטלית והתפילין שלו, כדי שיוכל להישאר כאן.

ד"ר וייס אמר: "כל הרופאים אינם מבינים מה זה 'רבי' אך אני יודע שאם הרבי אומר משהו - סימן הוא שכן הוא, וכך יהיה! רואים זאת במוחש", המשיך, "בעובדה שהרבי לא הסכים בשום-אופן ללכת לבית-חולים; וצדק בכך". והתחיל למנות את כל העדיפויות שיש בכך: "שם לא מטפלים כל-כך בחולה (כי הוא איננו 'מוחש'); כעת נמצא הרופא כל הזמן צמוד לידו; הרבי רוצה להביע את דעתו, ושם, בבית-החולים, איננו יכול לעשות זאת; עצם היות החולה בבית-החולים מוריד את מצב-רוחם של החולה, המשפחה והחסידיים; ועוד זאת - עצם שהותו בביתו, גורם רפואה לחולה, מכיון שהוא מרגיש את עצמו בטוב בנוח - 'כמעט בבית', ובפרט במצב הנוכחי שהרבי רוצה מאוד להישאר ב"770" ולראות את החסידיים. ועל כך", אמר, "יש להתחשב ולעשות כדעת החולה, כדי שירגיש את עצמו בנוח, שזהו העיקר ברפואה".

הוא סיפר, שהרבי אף מסר על ידו תוכן משיחה שיהיה עליו לחזור עליה בעת ההתוועדות, והורה לו להתדבר בענין 'דורכרעד' עם הרב יואל כהן, ויוסיף בו 'מראה מקומות' וכו'.

ביום שמחת תורה בבוקר התפללו "מנין" אנשים בגן עדן התחתון. הרבי שליט"א סגר את דלת חדרו, ואמר, שהוא נמצא למטה (עם "מנין" הקהל)...

לפני ה"הקפות" אמרו את פסוקי "אתה הראת" כרגיל; הפסוק הראשון והאחרון אמר הרבי שליט"א בעצמו, והשאר - ה"מנין" שעמד בחוץ. אחרי התפילה נערכו ה"הקפות" בחדרו הק' של ל"ק אדמ"ר שליט"א. בשני ספרי-תורה הקיפו את הסטנדר, ואילו הרבי בעצמו ישב על מנתו והחזיק ספר-תורה נוסף בידיו הק'; וכאשר עשו את ה"הקפות" (בפועל) הקיף את ספר-התורה בידיו הק' מסביב לסידורו שהיה מונח לפניו על השולחן.

אחרי-הצהריים נענה חשמ לערך, שאל הרבי שליט"א להרב יל. גרונר: מה נעשה למטה (בביהכ"ס)? וענה: הקהל בשמחה גדולה. "זאג דעם עולם", הגיב הרבי, "אז אויף וויטער זאל זיין דעם נאכמער שטורעם?"

קודם השקיעה ישבו כולם להתוועדות. הרב יל. גרונר מסר את תוכן השיחה שהורה לו הרבי לחזור בהתוועדות זו:

"כאשר ישנו באיזהו ענין - חסרון, יכול הדבר להתבטא בשני אופנים: (א) שכל הדבר (הענין) חסר; (ב) שחסר בהענין כלומר, לא שהדבר חסר; אלא שישנו חסרון בהענין) ואז זה מכריח תוספת והתגברות. דוגמא לדבר - משאיבת הדם: כשמוציאים דם מהאדם פועלת הזריקה שיהיה מקום חלל; ועל ידי שהאוויר יוצא - מתמלא החלל זה בדם. כלומר, שהחלל ממשיך לתוכו תוספת, ורואים מיזה שדבר שהיה חסר - אין זה חסרון, ואדרבה.

"והרבי סיפר, המשיך, שפעם אמר לו משהו ב'יחידות' שהוא ריק מעניני תורה ומצוות, וממילא אין כל טעם לדבר איתו על כך. והרבי ענה לו: אדרבה, מכינס שהוא כלי ריק - הוא שואב יותר כוחות מנשמתו, וביכולתו לקבל על-עצמו את התורה והמצוות.

"וכמו-כן הוא בענין הצמצום - שצורך התהוות העולמות הרי הצמצום הכריח את ענין הק'. והרבי הוסיף: כיון שישנו ענין של 'מפקד מושבך' (כלומר, שהרבי לא יהיה נוכח בהתוועדות) - לא צריך להיגרם על ידי זה גרעון; אלא אדרבה". לאחר שחזר על התוכן, ביאר הרב יואל כהן את הענין הארוכה, כהורות ל"ק אדמ"ר שליט"א. זקני החסידים התוועדו וניגנו, במשך זמן רב. הרב מרדכי מענטליק (דל) אמר, שכאשר שמים-לב לשיתח' י"ג תשוי (השנה), רואים שהרבי 'האט שוין אלעס דעמאלט בוואראענט' וצפה הכל מראש.

ויבוא הרב יהודה לייב גרונר, בשעה אחת-עשרה בלילה, ויביא את כוסו של ל"ק אדמ"ר שליט"א ומעט היין שבתוכו, וכן הבקבוק

התורה, ההתעוררות והשמחה. ואחר-כך יערכו גם את ה"הקפות" ושתיהנה בשמחה, ושלא תגרע משמחת התב'. כמו-כן אמר, שישנו מ'משקה' עוד במשך היום, בכדי שלא יהיה כמכין כו'.

אחר-כך נכנס הרש"ג (דל) ל"ק אדמ"ר שליט"א, והרבי אמר לו, שעושה אותו לשליח בנוגע לפסוקי "אתה הראת", ושימכרו את הפסוקים - לטובת ישיבת תומכי תמימים - כרגיל, ובלי שנינויים; ואת השתפתותו - אמר - יתן בדולרים יחידים, וכל מי שיקנה פסוק יקבל דולר (של ל"ק אדמ"ר שליט"א). לפנות ערב התבטא הרבי שליט"א שבעת ההליכה לה"הקפות" יציירו "אז דער וואס יוצט אויפן בענקל - פעלט ניט?"

בשעה תשע בערב, לפני ה"הקפות", התיישב הקהל הגדול להתוועדות עם זקני החסידים. כסאו הק' של ל"ק אדמ"ר שליט"א היה מונח במקומו, כרגיל... חילקו לכארא מה'משקה' שהרבי שלח במיוחד עבור ההתוועדות.

בליל שמחת תורה שאל הרבי שליט"א את הרב יל. גרונר: "האם הלכו לשמח בבתי כנסיות?" וענה: "כן". שוב שאלו הרבי: "וואס טוט זיך אונטן (בביהכ"ס)?" וענה: "מתוועדים משעה תשע". הרבי המשיך להתעניין: "מיט א שטורעם? תמסור להם" אמר, "שאמרת שיהיה מיט א גרויסן שטורעם?"

אחר ההתוועדות הלכו כולם לערוך את ה"הקפות" בבית הכנסת הגדול. ה"הקפות" נערו בשמחה גדולה ועצומה מאוד, עד שגם ל"מעלה" נשמעו השירים והריקודים. בעת הריקודים ניגנו, במשך שעה ארוכה, את הניגון "זאל שוין זיין די גאולה", אך הפעם החליפו את מילותיו ב"דער רבי איז געזונט". אחד הרופאים התבטא אחר-כך שאילו ידע הקהל כמה נחת-גורם גורם ניגון זה לרבי שליט"א - היו מנגנים אותו כל הזמן ללא הרף!

מספרים, שבאותה שעה - כאשר שמע הרבי שליט"א ששירים "דער רבי איז געזונט" - ירד הרבי שליט"א ממטנו ועמד על הזמן ללא הרף! יוכל למסור לקהל - כך אמר - שהוא "מרגיש טוב באופן גלוי", ואף התבטא באוזני הרופא, כשחיוך רחב נסך על פניו הק'. "אזא איז חסידים!"... וכאשר שאלוהו אם השירים והניגונים למטה מפריעים ומבלבלים אותו - ענה: "סאיז א געשמאקע מוזיק?"

בניתיים, בשעה אחת-שתיים אחד צעות הלילה, נכנס "מנין" ל-ג'ען-עדן התחתון והתפללו תפילת ערבית, כאשר הרבי יושב על מיטתו. גם את ה"הקפות" עשה הרבי תוך כדי ישיבה על המיטה, וספר-התורה בידיו הק'.

אחר התפילה וה"הקפות" אצל הרבי, יצא הרב יל. גרונר מהחדר, וסיפר שהרבי אמר לו שיתוועדו גם למחרת כרגיל, ושכולם יטלו יריבו לסעודה; וכי את המשקה' שהכניסו אליו לפני יום-טוב יחלקו בעת התוועדות. שוב אמר הרבי: "ברצוני שהשמחה שהייתה בינם שמיני-עצרת - תהיה בינם שמחת תורה בכפליים" [אומרים, שהרבי התבטא: "וויפיל מען האט זיך געפיל היינט; אפילו א מיליאן מאל בעסער ווי נעכטן - איז דעם צוויטן טאג (מארגן) קען מען נאך אלץ פילן בעסער?"]

המצב החולה באופו כללי... מובן שהרופא לא התפקד בכך; וכך גם בעניינינו".

בבוקרו של יום חמישי, ל"ד בתשרי, אסרו-חג - פורסם מטעם המזכירות הודעה, בשם הרבי, שמבקשים להמשיך לכתוב מכתבים כרגיל מקודם, וב"ה המצב משתפר. בהקשר למכתבים אמר הרבי: "זהו כמו בסיגריה - מי שרגיל בכך אינו יכול להסיח דעתו מהן; ואם בכל זאת מכריחים אותו להסיח דעתו - הרי זה פועל על מצב בריאותו, כמו שמצינו בחכמת הפסיכולוגיה. כך גם אצל", הסביר הרבי, "היות ורגיל אני כל הזמן לקבל ולענות על מכתבים, ופתיאם מוכרחים להפסיק - הרי זה היפך טובת בריאות".

ואם כל זה הפתיע כבר ללכך את כולם; החסידים והרופאים כאחד - הודיע הרבי להר"ל גורג שהיום - באסרו חג - בערב תתקיים "יחידות" לאורחים שהגיעו לחג. בתחילה לא הסכימו הרופאים לזה, אך לאחרי שערכו בדיקה כללית, וראו איך שהמצב הולך ומשתפר במהירות כזאת, וראו את רצונו העז של הרבי להתראות עם החסידים שבאו ממרחקים - הסכימו לכך.

ואכן בערב התקיימה "יחידות" לכל האורחים שעמדו לנסוע עד יום ראשון. הרבי היה ישוב בכסא ומחובר לצינוורות אינפוזיה ולמכשירים רפואיים, וכך עבר האורחים על פניו. כל אחד מסר לרבי את "פתק"; הרבי לא קראו באותה הזדמנות, אלא נתן לכל אחד דולר לצדקה, ואמר: "נסיעה טובה, שנת הצלחה בגשמיות וברוחניות וברוחניות ובגשמיות, יעקב הלך לדרכו בכל העניינים". רבים לא עצרו בעד התרגשותם ופרצו בדמיעות.

בערב שבת-קודש "שבת בראשית" יצאה לאור השיחה שהשמיע הרבי במוצאי שמחת-תורה - מוגהת על ידי הרבי.

במשך היום קיבל ה"פארטיזן", ר' זושא ווילמובסקי, מענה מהרבי על מכתבו: "עש"ק בראשית" בטח מכינים התוודעויות ביום זה כמתאים להשלמה ותוספת אור כי טוב" - כלשון כ"ק מ"ח אדמ"ר, ופשוט שכוונתי לכ"מ שנמצאים בני"ש עם ותהייה הצלחה רבה". במוצאי שבת, השמיע הרבי שיחה ו"מאמר" דרך המיקרופון. גם יום ראשון, ל"ו בתשרי, התקיימה "יחידות", עבור האורחים שנשארו, כל אחד עבר ליד הרבי, נתן את פתחו והרבי הכניס לתוך קופסת מיוחדת שעמדה לידו. אחר-כך הביא הרבי לאורח העובר דולר לצדקה, ואיחל: "שנת הצלחה בגשמיות וברוחניות".

קבוצה של זקני החסידים נכנסו לרבי שליט"א וביקשו ממנו שלא יכביד עליו את העבודה, כמו בקלת אנשים ל"יחידות" וכו'. והרבי ענה להם: "ברענן משיח איז נאך שווערעד?"...

הרבי שאל את הרופא אם יוכל בערב ראש-חודש (חשון) לנסוע לאוהל, כמנהגו, ולהיות שם לפחות חצי שעה. "זו ביסט א חסיד" פנה הרבי ושאל את הרופא ויסי. "א חסיד דארף פאלגן?"...

בערב ראש-חודש חשון שאל הרופא את כ"ק אדמ"ר שליט"א, איך הוא מרגיש היום. "פיזיקלי" (בגשמיות), ענה לו הרבי, "מרגיש טוב, אבל

שהרבי עשה מנהג 'הבדלה', ואמר, שהרבי שלח את היין ל'כוס של ברכה'. כמו-כן אמר, שהרבי ציווה לו להכריז 'הכרזה', אך הרבי הוסיף - "דאס זאלסטן זיי זאגן נאך זייער מעריב, פאר הבדלה".

לאחרי שהתפללו תפילת ערבית, אמר שה'הכרזה' היא, ש"כך אדמ"ר שליט"א יאמר שיחה בחדרו הק', וכולם ישמעו אותה, על"ה המייק" (מיקרופון) למטה בבית-הכנסת!

הנוכחים לא האמינו למשמע אוזניהם. הן רק ארבעים ושמונה שעות חלפו מאז הרבי קיבל התקף לב קשה, הייתכן כי כבר מסוגל להגיד "שיחה"?

בחצות הלילה פתח הרבי שליט"א את דבריו: "אזוי וואס מיצד הסיבה רעדט מען נאך הבדלה"..." ודיבר בהתרגשות קלה על ההתאחדות המיוחדת שנפעלת על"ה "שידור" והקשר עם שמחות - "התאחדות אמיתית פון כל אחד מבני ישראל, ניט קוקענדיק אויף זייער התחלקות אין אנדערע עניינים, כמבואר בארוכה אין תניא פרק לב..."

בסיום השיחה, כאשר אמר את הברכות, נקטע דיבורו מידי פעם בפעם... וגם אחרי השיחה בכה זמן-מה. כאשר שאלוהו הרופאים, אחרי השיחה - על מה דיבר בעת שבכה - ענה, שבידך את החסידים ודיבר על משיח.

התוכלנה מילים לתאר את סערת הרגשות של החסידים, את השמחה! את התרוממות הרוח! ומאידך גיאה, האם יוכלו משהו מן הרופאים להסביר את הנס נרפואי שקרה? הרופאים התיירו לו לדבר חמש דקות בלבד, והרבי דיבר קרוב לעשרים וחמש דקות!

אחרי השיחה הודה הרבי לרופא על שלא עצרו באמצע, ונתן לו לדבר הרבה יותר מכפי המתוכנן, ואמר, שאחרי שאמר את מה שרצה, הוטב לו בהרב. [ואכן גם הרופאים העידו שהכל עבר טוב, ולא היתה לאמירת השיחה כל השפעה על הלב]. ושאלו הרופא, אם הסיפק לדבר בשעה קלה כל מה שרצה; וענה: "אם זה תלוי במה שאני רוצה - הרי אין כל שיעור לזמן הדיבור"...

יבקש הרבי שליט"א שיביאו אליו את כל הדואר שהגיע אליו בימים אלו. בשני

ימי החג הצטברו מאות רבות של מכתבים. הרבי חלש, אחרי התקפת לב קשה, אך יהודים הרי מחכים בקוצר רוח לתשובותיו; ולכן אין הוא מתייחס למצב לבו ולבריאותו ועוד באותו לילה התחיל לענות עליהם.

אחד הרופאים תמה מאוד על כך ואמר: "אולי כדאי שהרבי ינוח קודם-כל במשך שבועיים לפחות, ורק אחר-כך יתחיל לענות על מכתבים?" הרבי ענה בפליאה: "האם יהודי שכתב לי עכשיו פחות זקוק לעזרה מזה שיכתוב בעוד כמה ימים? והרבי המשיך להסביר, שגם בפועל, באם יחכה עד לאחרי שבועיים יצטברו עוד הרבה יותר מכתבים ותהיה עבודה קשה יותר."

כאשר הציג הרופא, שאחד המזכירים יקרא את כל המכתבים וימסור לרבי ד"ח כללי מהמתרחש - אמר הרבי: "זהו בדומת רופא שיבוא אליו חולה והוא ישלח אותו לאדם אחר, והשני ידווח לו על

נאמרו מידי שבוע, ויצאו לאור, סמוך לאמירתם, מוגהים על-ידי כ"ק אדמ"ר שליט"א. כעבור חמישה שבועות - בהם עבד, במלוא המרץ - חזר הרבי למסלול עבודתו הרגיל.

בחודש

התשיעי הוא חודש כסליו, ביום אחד בו, יצא כ"ק אדמ"ר שליט"א מחדרו, ובפעם הראשונה - מאז אותו הלילה - נסע לביתו. ציבור גדול של חסידים ותמימים התכנסו בפתח ה"770", ובשעה שבע וחצי בלילה, ליל ראש-חודש, הופיע הרבי במלוא הדרו בפתח בית חיינו... מה נהדר היה מראה כהן גדול יוצא בצאתו מן הקודש, ובאופן ספונטני פצחו כולם כאחד בשירה אדירה שבקעה ועלתה אל-על, כאשר הרבי מעודד אותה בידי הק' ... וכך נסע הביתה. וליהודים היתה אורה ושמחה וששון ועיקר.

חיש-מהר התפשטה הידיעה בכל קצוי תבל, ליבות החסידים מלאו שמחה וגיל וכולם איחלו "לחיים" איש לרעהו אפופים שבח והודאה לא-ל-ההודאות, "אשרינו מה טוב חלקינו"...

קשה לתאר את המצב הרוח של הקהל באותה שעה. עד שהרבנית התבטאה, שעד אז לא העריכה בעצמה - עד כמה עזה היא אהבת החסידים לרבי... כך הלך מצב בריאותו והשתפר מיום ליום, והרבי חזר לאיתנו, לשמחת לב כל קהל עדת החסידים. בחג הגאולה ט"ט כסלו כבר התוועד הרבי שעות ארוכות עם החסידים, מאוחר יותר סיפר הד"ר וייס על "תגלית" הפיליית שגילה במהלך התוועדות וייס עם הרבי. "בגלל המצב והתנאים", סיפר, "היה על הרבי להיות מחובר באופן מתמיד למכשירי הלב ("קאל"), שעמדו בחדר הרבי בעת ההתוועדות, לפתע, הבחנתי שבמכשיר הסתמן סימן של הפסקה בפעילות הלב: הלב לא פועל! אין צורך לתאר כמה נבהלתו, ומיד רצתי בבהלה לבינהכ"ס למטה, והנה אני רואה ושומעו בחדר הרבי מדבר! לא הבנתי מה קורה כאן. כאשר נגמר הרבי לדבר הבחנתי שהכל התחיל לפעול כרגיל! אד"כ התברר לי שבאותו שעה שהלב הפסקו לתפקד אמר הרבי מאמר - דברי אלוקים חיים!... והיה לפלא!

ובחנתי היו מספר שיחות-קודש, כשאחריהן חילק הרבי "צדקה" לכל הנוכחים. ביום שני של חנוכה, כאשר חילק "דולרים", והיה מי שרצה לעזור את התור בגלל הטיהרה - הקפיד הרבי מאוד על כך, ואף רימז למזכירים שילכו הפעם לעבודתם... באומרו: "היינט איז אן הגבלות"...

באחד מימי החנוכה כאשר נייגנו "הנרות הלל" והגיעו לקע"ע על נסיון", עודד את השירה בידי הק', ואד"כ רימז שכל הקהל יצאו בריקוד נלהב. אחרי-זה, בדרכו חזרה לחדרו - התחיל הרבי לפתע לשיר בעצמו "על נסיון...", תוך שהוא מעודד את השירה בתנועות ידיו הק' לעבר הקהלה.

בראש-חודש סבת התקיימה מסיבה מיוחדת לילדים, וכ"ק אדמ"ר שליט"א השמיע לפניהם שיחה. למחרת, ביזאת חנוכה, נכנס הרב יעקב-יהודה העכט (ר"ל) - שניהל את המסיבה לילדים - אל כ"ק אדמ"ר שליט"א, והרבי הורה לו על המסיבה, ואמר, שזהה גרם לו נחת-רוח גדול.

מענטלי' (ברוחניות) אינו מרגיש כל-כך טוב. היה זה, כנראה, מכיון שבפעול לא נסע באותו יום "לאוהל" כרגיל.

שוב אמר לו הרופא, שישמור את הבריאות שלו, שהרי ב-25% מן המקרים התקף לב חוזר ד"ו. הרבי לא הגיב על הערה האמורה, והתייחס למצבו באופטימיות המיוחדת לו. "האם שמע הרבי מה שאמרתי? שאל הרופא. "כן" ענה הרבי, "אם אינני שומר על בריאותי - יש אפשרויות של 75% שלא יחזור!"

כל תקופת הבראתו של הרבי, היה ד"ר וייס צמוד אליו. יומם ולילה לא מש מחדרו. טלפונים בחולים הגיעו משתפין, שיחזור מיד לשיקו, כי המרפאה מתמוטטת. אך ד"ר וייס ביטל את כל הניתוחים, את כל הפגישות, ואת כל ההרצאות שלו. "לא אוזן מכאן עד שהרבי יבריא" אמר.

גם אישתו ביקשה מבעלה הרופא לחזור הביתה. אך הוא לא הסכים. כאשר סיפר את זה לרבי, אמר לו: "תשמע אליה כי היא עקרת הבית, וכמו ששמעתי לאשתי, עקרת הבית שלי, בנוגע לנסיעה "לאוהל", שאני רציתי לנסוע ואמרה לי לא לנסוע, והסכמתי לה".

ביום השני של ראש-חודש, בשעות הצהריים, פורסם בשם הרבי, שרוצה שישירו את כל המחסומים מפתח הבית; ושיפתחו את "אוהל" הקטן למעלה, כדי שהתלמידים ויכלו ללמוד שם כרגיל. כאשר שאל הרופא: "אולי מפריע הרעש למנוחה?" ענה הרבי: "קול תורה לא הירפ ליתפול, כל אותה העת, רבבות יהודים לא הירפו ליתפול, כל אותה העת, להחלמתו המהירה שלח הרבי שליט"א. החסידים היו נוסעים מידי בוקר לצינו של כ"ק אדמ"ר מההריצ'צ"ע לומר תהילים. ומכל העולם כולו זרמו אל הרבי מכתבי ברכות ואיחולים לרפואה קרובה. הרבי כתב למברכו:

"ב"ה. תחילת מ"ח, תשל"ח.

שלום וברכה!

ת"ח בעד ברכתו ואיחוליו לרפואה ולבריאות בחדשי ה' רופא כל בשר ומפליא לעשות. ובזכות תפילת הרבים שעמדה לי הוטב מצב בריאותי ותהלה לא-ל המאוזני להמשיך בעבודתי. וכבר מילתי אמורה שכל המברך מתברך מהשם בברכתו שתוספתו מרובה על העיקר - בגי'ר.

בברכה

בשם כ"ק אדמ"ר שליט"א המזכיר

אגב, במהלך התקופה הזאת, בה נבצר מהרבי שליט"א לנסוע לה'אוהל', נהג לענות על בקשות ברכה וכו' - לא בנוסח הרגיל "אזכר על הציון", אלא - "אזכירו בעת רצון".

במשך כמה שבועות נשאר הרבי בחדרו ב-770" המשיך בעבודתו. שיחות ומאמרים, דרל רמקולים,

הם ביום השמיני והאחרון של החג. בסיום ההתוועדות המני הרבי ענה על עצמו לברכת המזון, וקודם לכן טבל עוד-הפעם חתיכת תלה במלח. בנוסח הזימון התחיל תיכף בתיבת "נברך" ולא הקדים "ברשות" כרגיל. וגם היגונו שחתם בו את הברכות, אמר הפעם בשניני קצת.

בעת חלוקת "כוס של ברכה" - ממקומו שיושב בעת ההתוועדות - כאשר עבר הרב יהודה העכט ואמר, שמילא את הבקשה - ענה לו הרבי שליט"א: "זאל זיין כפליים לתושיה". אחרי החלוקה, אמר: "אזוי ווי ס'איז שוין 'משתשקע החמה' פון 'זאת חנוכה' - זאל מען ערשט מוסיף זיין אין 'נר מצוה ותורה' אור", ובאופן דמהדרין מן המהדרין, ובהצלחה רבה ומופלגה - בזי ביאת משיח צדקנו, יבוא ויגאלנו קוממיות לארצנו, און אויך נאך דערויף".

טרם שיצא מבית-הכנסת התחיל הרבי לנגן "כי בשמחה תצארו", ולאחרי תפילת ערבית, כשיצא התחיל לשיר בעצמו "על נסיון"...

למחרתו, ביום שלישי, ג' בטבת, קרא הרבי לחדרו את הרב י. העכט, והתעניין אצלו איך הצליח לשמור על הסוד. וסיים, שרוצה לשלם לו, בכדי שלא יהיה "עבד לזה לאיש מלוח", ונתן לו עשרים דולר. כמה ימים אחר זה נכנס הרב העכט שוב פעם אל כ"ק אדמ"ר שליט"א, והרבי ביקש לדעת את סך-הכל של כל ההוצאות עבור ההתוועדות. בהתחלה לא רצה לקחת את הכסף, ואמר שולוקה רק מתוך קבלת-עול. ואמר לו הרבי: "מ'דארף וועלן (נעמען)?", ואיחל לו "פרייליכן שבת".

על כן היהודים היושבים בכל מדינות המלך עושים את יום הבחיר ראש-חודש כסלו ליום משתה ושמחה, להודות ולהלל לה' על כל הנסים והנפלאות שעשעה עם כל היהודים, הקרובים והרחוקים. והימים האלה נזכרים ונעשים בכל שנה ושנה, וזכרו לא יסוף מזורעו.

וכל מעשה תוקפו וגבורתו אשר חלל ומחולל הרבי בכל שבע ועשרים ומאה מדינה, הלוא הם ידועים ומפורסמים ושמעם הולך בכל המדינות. כי כבוד-קדושת אדמ"ר שליט"א גדול ליהודים ורצוי לרוב אחיו, דרוש טוב לעמו ודובר שלום לכל ודוע.

עכשיו מבינים...

...מה היה פשר ה"טוב לשמים וטוב לבריות", שהרבי הירבה לך-לך לדבר אודותיו...
...למה התפלל ב"המתפלל בעד חיביו ונגנה תחילה" שהזכר בשיחתו לפני סוכות...
...מדוע, להפתעת כולם, הקדים להורות בערב ר"ה לשיר את כל ניגוני חודש תשרי...
...דברי הרבי ב"ג תשרי שלמרות מצב הבריאות צריכים להיות בשמחה, וכל הגבלות הרופאים יתבטלו...
...שבכלל אי אפשר להבין!

יוסף הרבי ויאמר עוד אל הרב העכט בחיך לאמר: "איך זוך א בעל מרץ און א בעל סוד, און איך האב דיר געפונען. איך וויל מאכן א פארבריינגן (נאך מנחה), און פאר-דערויף וואשען זיך, און דענאך טיילן כוס של ברכה, און אויסטיילן (פאר די שלוחים) "בבקובים" (משקה)".

הרבי אבל המשך: "איך וויל ניט א מ'זאל דאס מפרסם זיין, בכדי עס זאל ניט שטערן קיינער פון ארבעט, ווי די גמרא זאגט בלעג די קריאות פון ימי החול (שקצרו בזה)".

ושאל ה"ל: אם יכול לספר למרכז? וענה ל"ק אדמ"ר שליט"א: "לא", ושאל שוב: אם יכול לספר למשרד השידורים (בכדי שידעו על כך מבעוד מועד)? וענה: "לא", ובכלל לא נונג הפירסום, שהיה יכולים לקנות ה"טייעע" מיד אחר ההתוועדות. "ולתלמידי הישיבה כאך", "לספר לתמידי הישיבה (כאן) - אמר הרבי - 'הרי זה כזה פירסום, כמו עד לאוסטרליה!..."

שוב שאל הרב העכט, אם יכול לספר על כך לבנו הנמצא במוריסטאון? וענה הרבי: שיעשה בדיוק כמו שעושה עם שאר מוסדותיו, כלומר, שיאמר להם (אם רוצה) שיהיו כאן. אחר-כך אמר לו הרבי שביכולתו לספר על כך לאחיו שיחיו.

"ל"ק מ"ח אדמ"ר", המשך הרבי: "האט אמאל געזאגט אז עס זיינען פאראן דריי סוגים אין א "בעל סוד": (א) ער דערציילט גלייך (לאחרי פיתוי קל), (ב) מען דערקענט אז ער האט א סוד אבער ער דערציילט ניט, (ג) אז מען דערקענט גארניט אז ער האט א סוד". וסיים: "בוודאי תבחר כל הדרך הנכונה בזה". כמו-כן ביקש הרבי ממנו שיכניס את הדברים שיקנה לית-הכנסת באופן כזה שאף-אחד לא יכיר בכך. הרבי שליט"א איך רצה להתל על מעות עבור ההוצאות, אך הרב י. העכט ענה, שיש לו.

בשעה שלוש ורבע, לפני תפילת המנחה, התפרסם שאחר התפילה תקיימו התוועדות עם נטילת-ידיים לסעודה. אחר תפילת מנחה נכנס הרבי לביהכ"ס ואמר, שבהתאם למה שדובר בהתוועדות הקודמת (במוצ"ש), רצונו שכולם יטלו ידיהם לסעודה, ולכל אלו שכן יעשו תבוא עליהם ברכה - "כוס של ברכה", וימשיכו את "ברכה" הזאת גם לאלו ש(מאיזו סיבה) לא יטלו ידיהם לסעודה.

הרבי נטל את ידי הק' לסעודה. כשראה את שתי החלות הגדולות - "לחם משנה" - שהכינו, חיך... (למחרת אמר לו, כי בפעם הבאה לא יביא שתי חלות כדי שלא יחשבו שגם בחול צריך "לחם משנה". אחר שאכל פרוסת "המוציא" מהחלות, אמר: "די וואס האבן זיך געוואשען און די וואס רעכענען זיך גיין וואשען - זאלן נעמען פון די חלה". כאשר כולם עלו בבת-אחת לחטוף מהחלות, אמר: "לאו דווקא בבת אחת". ונתן לנוכחים את החלה השלימה ומחצית מהחלה השניה. וכשהתחילו לחטוף אמר: "שיקחו רק חתיכה".

ההתוועדות ארכה כשעה ועשרים דקות לערך. הרבי השמיע 'מאמר', ד"ה "נר חנוכה מצוותה משתשקע כו". באחת השיחות ביאר את הקשר המיוחד שבין "זאת חנוכה" לשמיני עובר, ששניהם

דבר מלכות

שיחת מוצאי שמחת תורה - בחדרו - ה'תשל"ח

א. אוי ווי מצד א סיבה רעדט מען נאך הכולה, קען מען נוצן אויך אוינע דריבס וואס זיבן איבער דאס וואס מ'רעדט אויך למקומות רחוקים - רחוקים כנשמיות, אבער (ועלבטספארשטענדליך) קרובים כרתונות, באי ווי איין איז דאך דאס (רותניות) דער עיקר, ווארום ס'איז דאך עושים נשמחם עיקר גונפם טפל ווי דער אלטער רבי זאגט אין תניא -

וואס דורך דערויף ווערט א קשר און פארבונדנדיקט און א התאחרות צווישן די אלע וואס הערן, ווארום מ'הערט דאך דעם זעלבען ענין.

ובפרט נאך אז דאס רעדט זיך וועגן אן ענין פון תורה, וואס תורה ווערט דאך אנגערופן "תורה אחת", מצד דערויף וואס די איז געגעבן פון "הוי אחת", און געגעבן געווארן צו "גוי אחד בארץ", ווי דער אלטער רבי טייטש אפז אז דער ענין פון "אחד" בא איין איז אפילו ווען זיי געפינען זיך "בארץ" (בא כעלי עסקים אויף א קשר אופן, ווי דאס וברט נאך אז דאס רעדט זיך וועגן אן ענין פון תורה, וואס תורה ווערט דאך אנגערופן "תורה אחת", מצד דערויף וואס די איז געגעבן פון "הוי אחת", און געגעבן געווארן צו "גוי אחד בארץ", ווי דער אלטער רבי טייטש אפז אז דער ענין פון "אחד" בא איין איז אפילו ווען זיי געפינען זיך "בארץ" (בא כעלי עסקים אויף א קשר אופן, ווי דאס איז די הנגה פון וכולן, תומכי תורה, ביו אפילו בא די וואס זיינען נאך (דערווייל) ווייט פון דער הנגה,

אין אז די רעיעס וואס מען רעדט, ווערן אלע פארבונדן דורך דברי אלקים חיים, דורך אן ענין פון תורה, ווארום עס ווערן דאך גע'חורס' דריבס הנאמרס פון רבותינו נשיאנו נשיאי ישראל.

ב. נאך אן ענין וועיקר, וויבאלד דער קשר ווערט אויפגעטאן דורך תורה, און אין תורה איז דאך אן עיקר גדול דער "ברכו כחורה תחלה", אז מ'איז ממשך [ברכו מלשון המשכת כריכה"] דעם חתן תורה אין תורה, וואס דארט איז גיט שייך קיין התחלקות - אין וויבאלד אז אין דעם ענין וואס פאראינצייקט זיי איז גיטא אינגאנצן דער גרד פון התחלקות, דעריבער, איז אויך זייער פאראיינצייקט אין אזא אופן שלמעלה מגדר התחלקות.

ובפרט נאך אז מען וויל אז די דריבס הנאמרס זאלן (ווי כל עניני התורה) אויפקומען בהבנה והשגה, דורך דערויף וואס מען ווערט דערנאך זיך מתבונן זיין אין זיי - ווערט דאך דורך דעם א "יחוד נפלא שאין יחוד כמורה ולא יערכו נמצא כלל" (אז דער שכל מיטן מושכל מיטן מושכל ווערן איין זאך), ווי דער אלטער רבי איז מכאר בארובה אין תניא.

ג. גונסף לזה: אויך מצד דעם זמן - געפינט מען זיך דאך אין זון חשתי, ובפרט נאך יום ס'איז בהמשך צו שמע"צ (שמשת"ת), וואס "ביום השניר עצרת בני והקרבנו בני פר אחד".

לדכאורה: וויבאלד דער "והקרבנו" איז פארבונדן מיט "ביום השמיני", האט מען דאך געדארפט מקריב זיין כמה פרים, בהמשך למספר הפרים שביום השביעי (אוי ווי כשבעת ימי הסוכות וואס דער מספר הפרים שבכל יום איז בהמשך צום מספר הפרים דיום שלמינו (באופן דפוחת הוולק)) - און מונדעסוועגן איז מען מקריב "פר אחד", ס'איז א מספר אבער וואס ווייט! אויף א דרגא שלמעלה מענין המספר והתחלקות.

ועדו איז אויך בנוגע צום זמן פון שמע"צ, אז ער איז "יום אחד" (וואס ווייזט אויף למעלה מהתחלקות).

ד. מאמר ד"ה להבין ענין שמח"ת.

ה. אידער מען גייט זיך פאנאדער בשמחית - איז כאן המקום דערמאנען נאך אמאל וועגן די שיעורים הידועים פון חומש תהילים און תניא.

ו. אויך וועגן דעם ענין פון קרן השנה, ווי שוין געזעט כמה פעמים די פרטי הרבי".

ז. אויך דערמאנען און מעורר זיין אויף די מצעעים, אנהויבנדיק פון "מכצע אהבת ישראל"

- וואס אויך אין דערויף איז אנטערגעשטראכן דער ענין האחרות [כיו התאחרות אמיתית] פון כל אחד מכני ישראל, גיט קוקענדיק אויף זייער התחלקות אין אנדערע ענינים, כמכאור בארובה אין תניא פרק לב -

און דערנאך קומט דאס אראפ אין "מכצע חינוך", "מכצע תורה", "מכצע פתיליך", "מכצע מוזה", "מכצע צדקה", און "בית מלא ספרים" - יבנה ויחממך.

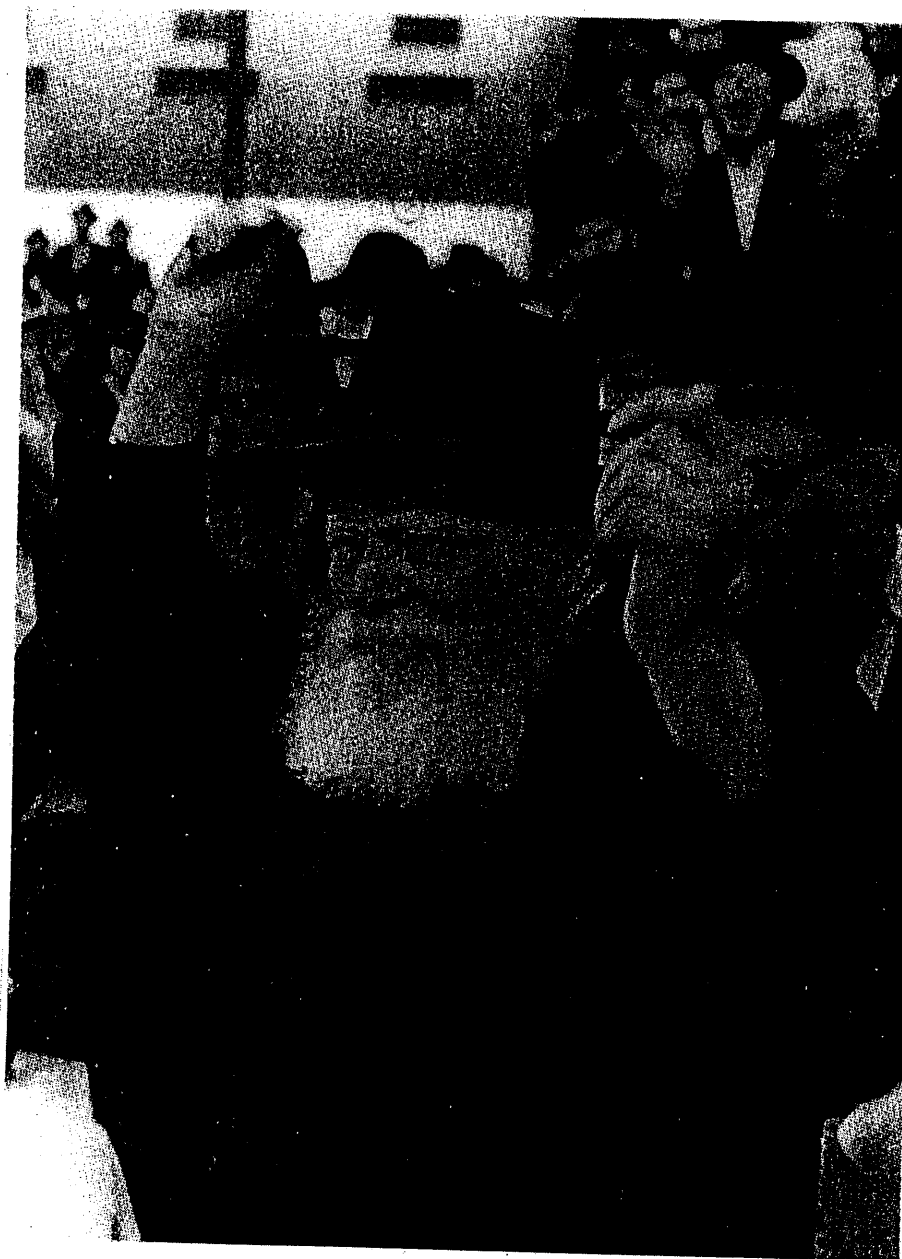
און אויך די מצוה וואס זיינען איבערגעגעבן געווארן במיוחד צו נשי ובנות ישראל, וואס יעדער פון זיי איז די קצת הביחן פון איר פרטיותדיקע הויז און אויך פון בית ישראל כולו: "מכצע נרות שבת קודש וי"ט", "מכצע כשרות האכילה ושתי", און "מכצע טהרת המשפחה".

און אויך דאס וועט ברענגען בקרוב משה דעם מכצע הכי גדול וואס דער אויבערשטער אליין וועט טאן - "זאחם תולקוט לאחד אחד בני ישראל", ווי רש"י טייטש אפז, אז דער אויבערשטער נעמט יעדער אידן פארן האנט און פירט אים ארויס פון גלות און בריינגט אים אין ארצנו הקדושה, ארץ אשר גו עיני היא" בה מרשית השנה ועד אחרית שנה".

ובקרוב ממש, ובשמחה וכוטוב לכב, קהל גדול ישוכו תה".

און ווי ס'טייטש בנוגע די גאולה האחרונה, וואס די וועט זיין בקרוב ממש, אז קיין אין און אינציקער איד וועט גיט בלייבן אין גלות, און דער אויבערשטער וועט זיי אלמען ארויסנעמען, בחסד וברחמים ובטוב הראיה והנגלה, בקרוב ממש ובעגלא דידן.

1) פרק לב.
 2) אהר"ק ס"ח, תרא כו, ע"ד.
 3) כ"ס פה, ע"ב; דרייט ס"א, פ"א.
 4) לק"ת ראה, ט"ז, א. וראה גם לק"ת מסעי צא, ורוב"כ.
 5) אהר"ק ס"ח פ"ח, ס"ח (להצ"ע) מצוה האמנה אלקות פי"ג אויך, ו"ו.
 6) ונבדיר פתאים יחוד שלב וכו' (אפילו קודם כבוד להמסקנא ידעו כו').
 7) נחמד כ"ט, לה"ל. וראה סוכה נו, ב. וי' יחיד למה כנגד אומת יחידה. וראה בחי"ט פ"ח פ"ח, ח"א"ג פתושי"א סוכה. שם. לק"ת ח"ט ע' 233.
 8) וראה ת"א שבהרה"ב.
 9) וראה ת"א ק, ור"א (לענין יום אחד ושבועות. וראה שהש"ד פ"ו, ב. ב.) ועדו וראה בתחומים פ"ח טו: וראה יהיה עצרת, כנגד העצרת של פסח כ" (הובא במאמר).
 10) וראה בארובה לק"ת ח"ב ע"ב 651 אויך.
 11) וישע"י כו, כ"ב.
 12) געב"ט ל. ג.
 13) עקב א"י, כ.
 14) ירמ"י לא, ח.
 15) וראה בארובה לק"ת ח"א ע"ב ו. אויך, ו"ו.

מוקדש
 לחיזוק ההתקשרות
 לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

נדפס ע"י
 ר' יצחק שלום ומשפחתו שיחיו קליין

נדפס ע"י
 ר' בן ציון ומשפחתו שיחיו לואיס

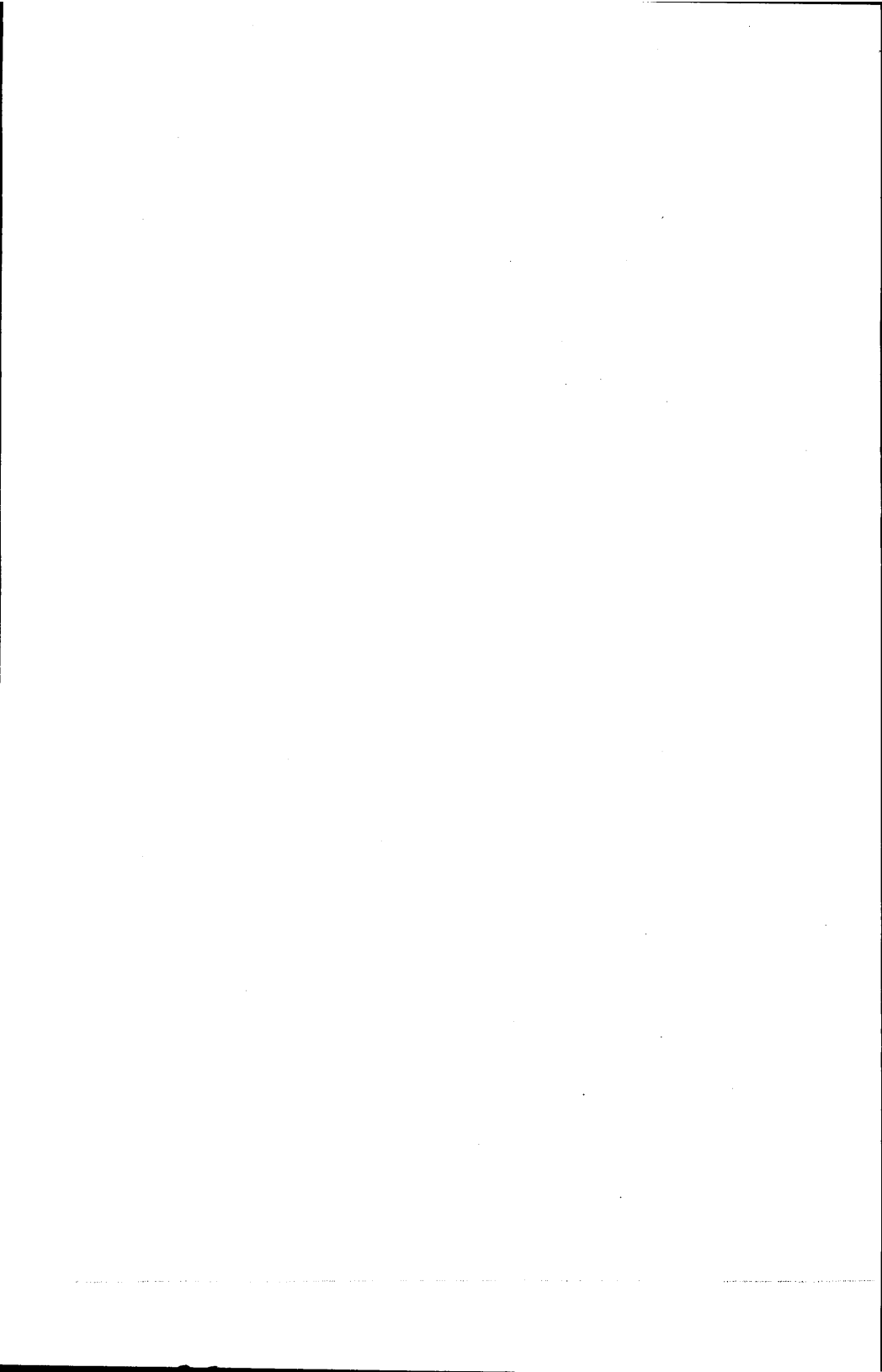
נדפס ע"י
 ר' קלמן פרץ הלוי ומשפחתו שיחיו רוז

נדפס ע"י
 ר' מרדכי הכהן ומשפחתו שיחיו ווייס פיש

נדפס ע"י
 ר' מנחם הכהן ומשפחתו שיחיו אהברמס

מוקדש
לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

נדפס ע"י
ר' דוד ומשפחתו שיחיו סקרדר

נדפס ע"י
ר' גרשון ומשפחתו שיחיו גליקמן

נדפס ע"י
ר' מיכאל ומשפחתו שיחיו כהן